

ZAKON

O PORESKOM POSTUPKU I PORESKOJ ADMINISTRACIJI

Deo prvi

OSNOVNE ODREDBE

Glava prva

PREDMET ZAKONA

Sadržina Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se postupak utvrđivanja, naplate i kontrole javnih prihoda na koje se ovaj zakon primenjuje (u daljem tekstu: *poreski postupak*), prava i obaveze poreskih obveznika, registracija poreskih obveznika i poreska krivična dela i prekršaji.

Ovim zakonom obrazuje se Poreska uprava, kao organ uprave u sastavu Ministarstva finansija i ekonomije i uređuju njena nadležnost i organizacija.

Oblici javnih prihoda

Član 2.

Ovaj zakon primenjuje se na sve javne prihode koje naplaćuje Poreska uprava, ako drugim poreskim zakonom nije drukčije uređeno (u daljem tekstu: *porez*).

Ovaj zakon primenjuje se i na novčane kazne, kamate po osnovu dospelog, a neplaćenog poreza i troškove prinudne naplate poreza (u daljem tekstu: *sporedna poreska davanja*).

Odnos prema drugim zakonima

Član 3.

Ako je drugim zakonom pitanje iz oblasti koju uređuje ovaj zakon uređeno na drukčiji način, primenjuju se odredbe ovog zakona.

Ako ovim zakonom nije drukčije propisano, poreski postupak se sprovodi po načelima i u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Glava druga

NAČELA PORESKOG POSTUPKA

Načelo zakonitosti

Član 4.

Poreska uprava je dužna da ostvaruje sva prava i obaveze iz poreskopavnog odnosa u skladu sa zakonom.

U slučajevima kada je Poreska uprava ovlašćena da deluje na osnovu diskrecionih ovlašćenja, dužna je da deluje u skladu sa svrhom tih ovlašćenja i u okviru zakona.

Poreska uprava je dužna da utvrđuje sve činjenice koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke, posvećujući jednaku pažnju činjenicama koje idu u prilog i na štetu poreskom obvezniku.

Načelo vremenskog važenja poreskih propisa

Član 5.

Poreska obaveza utvrđuje se na osnovu propisa koji su bili na snazi u vreme njenog nastanka, osim ako je, u skladu s ustavom i zakonom, za pojedine odredbe zakona predviđeno da imaju povratno dejstvo.

Radnje u poreskom postupku regulisane su propisima koji su na snazi u vreme kada se preduzimaju.

Načelo omogućavanja uvida u činjenice

Član 6.

Pre donošenja akta kojim se utvrđuju obaveze i prava poreskog obveznika, Poreska uprava je dužna da, na njegov zahtev, omogući poreskom obvezniku uvid u pravnu i činjeničnu osnovu za donošenje akta.

Načelo čuvanja službene tajne u poreskom postupku

Član 7.

Službena lica i sva druga lica koja učestvuju u poreskom postupku dužna su da, kao službenu tajnu, čuvaju:

- 1) svaki dokument, informaciju, podatak ili drugu činjenicu o poreskom obvezniku, do koje su došla u poreskom, prekršajnom ili sudskom postupku;
- 2) podatke o tehničkim pronalascima ili patentima, kao i sve druge podatke o tehnološkim postupcima koje primenjuje poreski obveznik, do kojih su došli u poreskom postupku.

Obaveza čuvanja službene tajne odnosi se i na lica iz stava 1. ovog člana kada im prestane radni odnos, odnosno svojstvo u kojem su došli do saznanja o dokumentima, činjenicama, odnosno podacima iz stava 1. ovog člana.

Obaveza čuvanja službene tajne je povređena ako se dokumenti, činjenice, odnosno podaci iz stava 1. ovog člana neovlašćeno koriste ili objave.

Obaveza čuvanja službene tajne nije povređena:

- 1) radnjom sa kojom se poreski obveznik pismeno saglasi;
- 2) ako se određeni dokument, činjenica, odnosno podatak ne mogu povezati sa određenim poreskim obveznikom;
- 3) ako se određeni dokument, činjenica, odnosno podatak iznose tokom poreskog, prekršajnog ili sudskog postupka;
- 4) ako se radi o imenu ili poreskom identifikacionom broju (u daljem tekstu: *PIB*) poreskog obveznika, koji se koristi u poreskom, prekršajnom ili sudskom postupku;
- 5) ako se određeni dokument, činjenica, odnosno podatak koriste od strane nadležnog organa u postupku otkrivanja krivičnih dela ili prekršaja;
- 6) ako se određeni dokument, činjenica, odnosno podatak, u skladu sa odredbama člana 157. ovog zakona, dostavljaju ovlašćenom licu poreskog organa strane države u postupku razmene informacija i pružanja pravne pomoći;
- 7) ako se poreskom jemcu omogući uvid u podatke o poreskom obvezniku, bitne za regulisanje obaveza koje proističu iz njegovog odnosa prema poreskom obvezniku;

- 8) ako su određeni dokument, činjenica, odnosno podatak u vezi sa postojanjem poreskog duga, kada je upisana zaloga kao mera obezbeđenja naplate poreza.

Načelo postupanja u dobroj veri

Član 8.

Strane u poreskom postupku dužne su da postupaju u dobroj veri.

Učestalost i trajanje poreske kontrole ograničavaju se na nužnu meru.

Načelo fakticiteta

Član 9.

Poreske činjenice utvrđuju se prema njihovoj ekonomskoj suštini.

Ako se simulovanim pravnim poslom prikriva neki drugi pravni posao, za utvrđivanje poreske obaveze osnovu čini disimulovani pravni posao.

Kada su na propisima suprotan način ostvareni prihodi, odnosno stečena imovina, Poreska uprava će utvrditi poresku obavezu u skladu sa zakonom kojim se uređuje odgovarajuća vrsta poreza.

Glava treća

STRANKE U PORESKOM POSTUPKU

Sadržina poreskopravnog odnosa

Član 10.

Poreskopravni odnos je odnos javnog prava koji obuhvata prava i obaveze u poreskom postupku Poreske uprave s jedne i fizičkog, odnosno pravnog lica, s druge strane, kojim se uređuje:

- 1) obaveza plaćanja poreza, obaveza obezbeđenja poreske obaveze i obaveza plaćanja sporednih poreskih davanja od strane fizičkog, odnosno pravnog lica i pravo Poreske uprave da zahteva ispunjenje ovih obaveza;
- 2) obaveza fizičkog, odnosno pravnog lica da, u skladu sa zakonom, utvrdi porez, odnosno, po odbitku, naplati porez u

ime poreskog obveznika, vodi propisano knjigovodstvo, podnosi poreske prijave, dostavlja Poreskoj upravi traženu dokumentaciju i podatke, ne obavlja plaćanja na način drukčiji od propisanog, dozvoli pregled svog poslovanja službenom licu Poreske uprave i druge zakonom utvrđene obaveze činjenja, nečinjenja ili trpljenja, u cilju blagovremenog i pravilnog plaćanja poreza, kao i pravo Poreske uprave da zahteva ispunjenje ovih obaveza.

U poreskopravnom odnosu iz stava 1. ovog člana, fizičko, odnosno pravno lice, ima pravo na povraćaj više ili pogrešno naplaćenog poreza, odnosno sporednih poreskih davanja i na poresku refakciju, a Poreska uprava ima obavezu da rešenje po zahtevu za povraćaj, odnosno refakciju donese bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva.

Druga prava fizičkog, odnosno pravnog lica i obaveze Poreske uprave iz poreskopavnog odnosa uređeni su ovim zakonom.

Poreska uprava u poreskom postupku

Član 11.

Poreska uprava obavlja poslove državne uprave koji se odnose na vođenje prvostepenog i drugostepenog poreskog postupka, vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika i poresko knjigovodstvo, otkrivanje poreskih krivičnih dela i prekršaja i njihovih izvršilaca, pokretanje i vođenje poreskog prekršajnog postupka, kao i druge poslove određene ovim zakonom.

Poreska uprava samostalno izvršava poslove iz stava 1. ovog člana na celokupnoj teritoriji Republike Srbije (u daljem tekstu: *Republika*) i organizuje se tako da obezbeđuje funkcionalno jedinstvo u sprovođenju poreskih propisa.

Poreski obveznici i drugi poreski dužnici

Član 12.

Poreski dužnik je fizičko ili pravno lice koje duguje određenu radnju iz poreskopavnog odnosa iz člana 10. ovog zakona.

Poreski obveznik je poreski dužnik koji je obavezan da plati porez, odnosno sporedno poresko davanje.

Drugi poreski dužnici su:

- 1) poreski jemac koji odgovara za plaćanje obveznikovog poreskog duga, za slučaj da poreski obveznik taj dug ne plati o dospelosti;
- 2) isplatilac prihoda poreskom obvezniku (u daljem tekstu: *poreski platac*) koji je dužan da obračuna i po odbitku plati propisani porez na taj prihod, u ime i za račun poreskog obveznika, na odgovarajući uplatni račun;
- 3) poreski posrednik koji je dužan da sa računa poreskog dužnika (poreskog obveznika ili poreskog placa) na osnovu njihovog naloga za prenos sredstava obustavi i po odbitku uplati utvrđeni porez, u svoje ime, a za račun poreskog obveznika, odnosno poreskog placa, na odgovarajući uplatni račun;
- 4) ostala pravna i fizička lica koja duguju kakvu radnju iz poreskopravnog odnosa iz člana 10. ovog zakona.

Poreski obveznici i drugi poreski dužnici (u daljem tekstu: *poreski obveznici*) stranke su u poreskom postupku.

Opšte odredbe o zastupanju

Član 13.

Poreski obveznik može učestvovati u poreskopravnom odnosu preko svog punomoćnika ili zakonskog zastupnika, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Ako poreski obveznik lično učestvuje u poreskopravnom odnosu, može da ima i punomoćnika, a ako punomoćnik u njegovo ime učestvuje u poreskopravnom odnosu, može i lično da učestvuje.

Poreski punomoćnik

Član 14.

Punomoćnik poreskog obveznika (u daljem tekstu: *poreski punomoćnik*) je lice koje u granicama dobijenog punomoćja, u ime i za račun poreskog obveznika izvršava poslove u vezi sa poreskim obavezama obveznika (prima poreske akte, podnosi poreske prijave, plaća porez i dr.).

Poreski obveznik - nerezident Republike (u daljem tekstu: *nerezident*) koji nema stalnu poslovnu jedinicu na teritoriji Republike, odnosno koji ostvaruje prihode ili stiće imovinu na teritoriji Republike van poslovanja svoje stalne poslovne jedinice, dužan je da u roku od deset dana od dana početka ostvarivanja prihoda, odnosno sticanja imovine podložne

oporezivanju na teritoriji Republike, obavesti Poresku upravu u sedištu o licu koje je njegov poreski punomoćnik.

Ako nerezident ostvaruje prihode koji se oporezuju po odbitku, za koje nije obavezno podnošenje poreske prijave, neće postojati obaveza određivanja punomoćnika.

Zakonski zastupnik, poslovođa ortačke radnje i privremeni staralac zaostavštine

Član 15.

Zakonski zastupnici fizičkih lica (roditelji maloletnog lica, staralac poslovno nesposobnog štićenika i dr.) i pravnih lica (fizičko lice koje je kao takvo upisano u sudski registar), kao i poslovođa ortačke radnje i privremeni staralac zaostavštine, ispunjavaju poreske obaveze lica koja zastupaju.

Ako ortačka radnja nema poslovođu ili nije postavljen privremeni staralac na zaostavštini, poreske obaveze iz stava 1. ovog člana ispunjavaju ortaci, odnosno naslednici, kao solidarni poreski dužnici.

Zastupnik po službenoj dužnosti

Član 16.

Poreska uprava, po službenoj dužnosti, iz reda poreskih savetnika ili advokata postavlja zastupnika:

- 1) poreskom obvezniku nepoznatog sedišta, odnosno prebivališta;
- 2) nerezidentu koji nije u roku iz člana 14. stav 2. ovog zakona obavestio Poresku upravu o svom poreskom punomoćniku;
- 3) nepoznatom vlasniku imovine koja je predmet poreskog postupka;
- 4) poreskom obvezniku koji očigledno izbegava da učestvuje u poreskom postupku, ako je njegovo učešće obavezno.

Ako je poreski obveznik fizičko lice koje nije poslovno sposobno, a nema zakonskog zastupnika, Poreska uprava postavlja zastupnika po službenoj dužnosti iz reda lica iz stava 1. ovog člana i o tome odmah obaveštava organ starateljstva.

Zaključak o postavljenju zastupnika po službenoj dužnosti dostavlja se zastupniku i objavljuje na oglasnoj tabli Poreske uprave.

Nagradu i nadoknadu troškova zastupnika po službenoj dužnosti isplaćuje Poreska uprava, prema tarifi koju propisuje ministar nadležan za poslove finansija i ekonomije (u daljem tekstu: *ministar*).

Poreska uprava ima pravo na povraćaj sredstava iz stava 4. ovog člana od poreskog obveznika.

Poreski savetnik

Član 17.

Poreski savetnik je lice koje obavlja poslove poreskog savetovanja poreskog obveznika u poreskom postupku.

Ako poreski savetnik nastupa i kao poreski punomoćnik poreskog obveznika, mora imati punomoćje za obavljanje poslova iz člana 14. ovog zakona.

Obavljanje delatnosti poreskog savetovanja uređuje se posebnim zakonom.

Glava četvrta

PORESKA OBAVEZA

Pojam i nastanak poreske obaveze

Član 18.

Obaveza plaćanja poreza iz člana 10. stav 1. tačka 1) ovog zakona (u daljem tekstu: *poreska obaveza*) predstavlja dužnost poreskog obveznika da plati utvrđeni porez, pod uslovima propisanim ovim zakonom ili drugim poreskim zakonom.

Poreski obveznik odgovara za ispunjenje poreske obaveze od momenta kada su nastale činjenice za koje je poreskim zakonom propisano da stvaraju poresku obavezu.

Odredbe o poreskoj obavezi primenjuju se i na obavezu plaćanja sporednih poreskih davanja, osim ako je ovim zakonom drukčije propisano.

Ispunjenje poreske obaveze

Član 19.

Ispunjenje poreske obaveze sastoji se u plaćanju, o dospelosti, dugovanog iznosa poreza.

Poresku obavezu ispunjava neposredno poreski obveznik, osim u slučaju kada je ovim zakonom ili drugim poreskim zakonom propisano da je drugo lice odgovorno za ispunjenje poreske obaveze poreskog obveznika.

Ispunjenje poreske obaveze u slučaju likvidacije ili stečaja

Član 20.

Poresku obavezu pravnog lica u likvidaciji ispunjava likvidacioni upravnik iz novčanih sredstava pravnog lica, uključujući prihode od prodaje imovine.

Poresku obavezu poslovne jedinice pravnog lica u likvidaciji neposredno ispunjava pravno lice čiji je deo ta jedinica, a ako je u likvidaciji i pravno lice, poresku obavezu ispunjava likvidacioni upravnik.

Ako pravno lice u likvidaciji nema dovoljno novčanih sredstava da ispuni poresku obavezu u celosti, uključujući i prihode od prodaje imovine, preostali poreski dug platiće osnivači, odnosno članovi pravnog lica, ako su, u skladu sa zakonom, statutom ili osnivačkim aktom pravnog lica solidarno odgovorni za obaveze pravnog lica.

Ispunjenje poreske obaveze u slučaju stečaja poreskog obveznika uređeno je zakonom kojim se uređuje stečaj.

Ispunjenje poreske obaveze u slučaju statusnih promena

Član 21.

Poresku obavezu pravnog lica koje prestaje da postoji u statusnoj promeni ispunjava pravni sledbenik, bez obzira da li je pre okončanja postupka statusne promene znao da pravni prethodnik nije ispunio, delimično ili u potpunosti, svoju poresku obavezu.

Sporedna poreska davanja u vezi sa neispunjenom poreskom obavezom pravnog lica koje prestaje da postoji u statusnoj promeni padaju na teret pravnog sledbenika.

Rok za ispunjenje poreske obaveze pravnog lica koje prestaje da postoji u statusnoj promeni ne menja se ako je ispunjenje te obaveze prešlo na pravnog sledbenika.

Pravni sledbenik na kojeg je prešla poreska obaveza jednog ili više pravnih lica koja prestaju da postoje u statusnoj promeni je:

- 1) u slučaju spajanja - pravno lice koje je nastalo spajanjem dva ili više pravnih lica, poreskih obveznika;

- 2) u slučaju pripajanja - pravno lice kome se jedno ili više pravnih lica, poreskih obveznika pripojilo;
- 3) u slučaju podele - pravna lica nastala deobom poreskog obveznika.

Ako postoji više pravnih sledbenika, svi su oni neograničeno solidarno odgovorni za poresku obavezu pravnog prethodnika.

Promena organizacionog ili svojinskog oblika pravnog lica ne utiče na ispunjenje poreske obaveze.

Ispunjenje poreske obaveze u slučaju smrti fizičkog lica, poslovne nesposobnosti ili proglašenja fizičkog lica za nestalo

Član 22.

Poresku obavezu preminulog lica ispunjavaju naslednici, u okviru vrednosti nasledene imovine i u srazmeri sa udelom pojedinog naslednika, u momentu prihvatanja nasledstva.

Ako ostavilac nema naslednika ili se nijedan od naslednika ne prihvati nasledstva, ostaviočeva poreska obaveza se gasi.

Poresku obavezu poslovno nesposobnog fizičkog lica ili odsutnog fizičkog lica kome se ne zna prebivalište ispunjava zastupnik iz imovine poreskog obveznika.

Ako imovina lica iz stava 3. ovog člana nije dovoljna da se namiri dug po osnovu poreza i sporednih poreskih davanja, nenamireni deo duga se otpisuje.

Ako prestanu razlozi iz stava 3. ovog člana zbog kojih je licu određen zastupnik, rešenje o otpisu poreskog duga će se ukinuti, ali se za period od dana kada je nenamireni poreski dug tog lica dospeo do dana kada su razlozi prestali, kamata ne obračunava.

Prestanak poreske obaveze

Član 23.

Poreska obaveza prestaje:

- 1) naplatom poreza (plaćanjem, kompenzacijom ili davanjem umesto plaćanja, u skladu sa zakonom);
- 2) zastarelošću poreza;

- 3) otpisom poreza;
- 4) na drugi zakonom propisani način.

Glava peta

PRAVA I OBAVEZE PORESKIH OBVEZNIKA

Prava poreskih obveznika

Član 24.

Poreski obveznik, u skladu sa ovim zakonom, ima pravo da:

- 1) od Poreske uprave besplatno dobije informacije o poreskim propisima iz kojih proizlazi njegova poreska obaveza, a ako je neuk i osnovnu pravnu pomoć, što omogućuje da prijavi i plati porez i obračuna i plati sporedna poreska davanja, u skladu sa propisima;
- 2) u pismenom obliku dobije odgovor na pitanje koje je u takvom obliku postavio Poreskoj upravi, a tiče se njegove poreske situacije;
- 3) zahteva da se Poreska uprava i njeni službenici ophode prema njemu sa poštovanjem i uvažavanjem;
- 4) se o njemu prikupljeni podaci u poreskom postupku od strane Poreske uprave čuvaju kao službena tajna i koriste, odnosno čine dostupnim drugim licima, odnosno organima ili organizacijama, na način uređen u članu 7. ovog zakona;
- 5) Poreska uprava poštuje njegovu privatnost;
- 6) ostvari uvid u podatke o utvrđivanju i naplati poreza koji se o njemu vode kod Poreske uprave i zahteva izmenu nepotpunih ili netačnih podataka;
- 7) zastupa vlastite interese pred Poreskom upravom neposredno ili putem punomoćnika;
- 8) na propisan način koristi poreske olakšice;
- 9) na propisan način i u propisanim rokovima dobije refakciju, odnosno povraćaj više ili pogrešno naplaćenog poreza;
- 10) prisustvuje tokom terenske poreske kontrole;
- 11) dobije obrazloženje akata donetih u postupku poreske kontrole;

- 12) daje obaveštenja poreskim organima u poreskom postupku;
- 13) koristi pravna sredstva u poreskom postupku;
- 14) koristi i druga prava utvrđena ovim zakonom i drugim poreskim zakonima.

Poreski obveznik čija su prava iz stava 1. ovog člana povređena ima pravo na sudsku zaštitu.

Ako sud utvrdi da su prava poreskog obveznika povređena, naknada pretrpljene štete i sudski troškovi padaju na teret budžeta Republike.

Obaveze poreskog obveznika

Član 25.

Poreski obveznik, u skladu sa ovim zakonom, obavezan je da:

- 1) u propisanom roku podnese prijavu za registraciju Poreskoj upravi i prijavi sve kasnije izmene podataka u prijavi;
- 2) podnese poresku prijavu Poreskoj upravi na propisanom obrascu, u roku i na način uređen poreskim propisima;
- 3) podnese dokumentaciju i pruži informacije koje zahteva Poreska uprava, u skladu sa poreskim propisima;
- 4) vodi propisane poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja;
- 5) u zakonskim rokovima tačno obračunava porez, kada je po zakonu dužan da to sam čini;
- 6) plaća porez na način, pod uslovima i u roku propisanom zakonom;
- 7) ne ometa i ne sprečava službena lica koja učestvuju u poreskom postupku u obavljanju zakonom utvrđene dužnosti;
- 8) obavesti Poresku upravu o otvaranju ili zatvaranju računa kod banke, druge finansijske organizacije, poštanske štedionice ili druge organizacije koja obavlja platni promet (u daljem tekstu: *nosilac platnog prometa*) u Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija, Republici Crnoj Gori ili u inostranstvu - u roku od 15 dana od dana otvaranja, odnosno zatvaranja računa;
- 9) bude prisutan tokom poreske kontrole;

10) izvršava druge obaveze utvrđene ovim zakonom i drugim poreskim zakonima.

Glava šesta

IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA PORESKIH OBVEZNIKA

Poreski identifikacioni broj

Član 26.

U cilju identifikacije poreških obveznika, Poreska uprava dodeljuje fizičkim i pravnim licima PIB.

PIB je jedinstveni i jedini broj fizičkog, odnosno pravnog lica za sve javne prihode i zadržava se prilikom promene sedišta, odnosno prebivališta poreškog obveznika.

PIB se koristi u poreskom postupku i obavezno se unosi u:

- 1) akt koji poreski obveznik podnosi Poreskoj upravi, organizacijama obaveznog socijalnog osiguranja, drugim državnim organima i organizacijama i organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave;
- 2) akt koji Poreska uprava dostavlja poreskom obvezniku;
- 3) dokument kojim poreski obveznik plaća porez i sporedna poreska davanja;
- 4) nalog kojim se nosiocu platnog prometa nalaže da obavi kakvu transakciju u platnom prometu;
- 5) akt koji poreski obveznik podnosi organima i organizacijama nadležnim za vođenje registra i računa, u smislu čl. 29. i 30. ovog zakona.

PIB su dužni da koriste i organi i organizacije koji, u skladu sa propisom, vode evidenciju o pravnim i fizičkim licima i na osnovu te evidencije izdaju javne isprave.

Ministar je ovlašćen da propiše i druge akte od značaja za poreski postupak u koje se unosi PIB.

Opšte odredbe o registraciji

Član 27.

Registracija poreskih obveznika vrši se kod Poreske uprave.

PIB su dužni da imaju:

- 1) rezidentno pravno lice;
- 2) državni organ i organizacija, organ i organizacija teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave, bez svojstva pravnog lica;
- 3) rezidentni preduzetnik;
- 4) rezidentno fizičko lice (osim rezidentnog preduzetnika) koje ostvaruje prihode ili poseduje imovinu koji podležu oporezivanju;
- 5) stalna poslovna jedinica nerezidentnog pravnog lica;
- 6) nerezidentno pravno lice koje određuje punomoćnika u skladu sa odredbom člana 14. stav 2. ovog zakona;
- 7) nerezidentno fizičko lice koje određuje punomoćnika u skladu sa odredbom člana 14. stav 2. ovog zakona.

Postupak, način i rokovi određivanja PIB-a, sadržaj i način vođenja jedinstvenog registra poreskih obveznika, kao i sadržaj i oblik prijave za registraciju i dokaza o izvršenoj registraciji uređuju se aktom ministra.

Mesto i vreme registracije

Član 28.

Rezidentno pravno lice i organ ili organizacija iz člana 27. stav 2. tačka 2) ovog zakona podnose prijavu za registraciju Poreskoj upravi prema mestu sedišta.

Stalna poslovna jedinica nerezidentnog pravnog lica podnosi prijavu za registraciju Poreskoj upravi prema mestu sedišta te stalne poslovne jedinice.

Rezidentno fizičko lice i rezidentni preduzetnik podnose prijavu za registraciju Poreskoj upravi prema mestu prebivališta, odnosno sedišta radnje.

Nerezidentno pravno lice i nerezidentno fizičko lice iz člana 27. stav 2. tač. 6) i 7) ovog zakona podnose prijavu za registraciju sedištu Poreske uprave.

Pravna lica koja su, prema obimu svojih poreskih obaveza, svrstana u velike poreske obveznike (u daljem tekstu: *veliki poreski obveznici*), podnose prijavu za registraciju organizacionoj jedinici Poreske uprave koju odredi direktor Poreske uprave.

Kriterijume za određivanje velikih poreskih obveznika, na osnovu kojih Poreska uprava vrši identifikaciju i određuje status velikih poreskih obveznika, na predlog direktora Poreske uprave, propisuje ministar.

Pravno lice, stalna poslovna jedinica nerezidentnog pravnog lica i preduzetnik, podnose prijavu za registraciju u roku od pet dana od dana upisa u sudski ili drugi registar.

Fizičko lice podnosi prijavu za registraciju u roku od pet dana od dana početka ostvarivanja prihoda, odnosno sticanja imovine, koji podležu oporezivanju.

Po izvršenoj registraciji, Poreska uprava izdaje poreskom obvezniku dokaz o izvršenoj registraciji.

Ako poreski obveznik ne podnese prijavu za registraciju, Poreska uprava će po službenoj dužnosti dodeliti PIB, na osnovu raspoloživih podataka, odnosno faktičkih okolnosti.

Obaveze organa i organizacija nadležnih za upis u registar

Član 29.

Sud nadležan za upis u sudski registar dužan je da u roku od pet dana od dana izvršenog upisa, Poreskoj upravi dostavi obaveštenje o upisu u sudski registar (osnivanje, podela, spajanje, pripajanje, prinudno poravnanje, likvidacija, stečaj i sl.), kao i o svakom drugom rešenju kojim se vrše promene osnivača, oblika organizovanja, naziva, delatnosti, visine osnivačkog uloga i mesta sedišta, ili kojim se vrši bilo koja druga promena od značaja za utvrđivanje poreza.

Sud, organ lokalne samouprave, advokatska komora, profesionalna udruženja, kao i drugi organ ili organizacija nadležni za upis u odgovarajući registar lica koja obavljaju određenu delatnost dužni su da, u roku od pet dana od dana izvršenog upisa, Poreskoj upravi dostave obaveštenje o upisu, poništavanju upisa i brisanju iz registra, kao i o svakom drugom rešenju kojim se vrši promena od značaja za utvrđivanje poreza.

Organ koji vodi evidencije o mestu prebivališta, rođenju ili smrti fizičkog lica, dužan je da u roku od pet dana od dana prijave ili odjave prebivališta, rođenja ili smrti, odnosno proglašenja nestalog lica za umrlo, obavesti Poresku upravu o podacima od značaja za utvrđivanje poreza.

Postupak, sadržaj i način dostavljanja obaveštenja iz st. 1-3. ovog člana bliže uređuje ministar.

Obaveze nosilaca platnog prometa prilikom otvaranja računa

Član 30.

Nosilac platnog prometa može otvoriti račun pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu, pod uslovom da, uz zahtev za otvaranje računa, podnesu dokaz o izvršenoj registraciji.

Za otvaranje privremenog računa, koji se koristi u postupku osnivanja pravnog lica, dokaz o izvršenoj registraciji se ne traži.

Nosilac platnog prometa dužan je da, radi povezivanja privremenog računa sa kasnije otvorenim računom iz stava 1. ovog člana, vodi evidenciju privremenih računa u elektronskoj formi, koju propisuje ministar.

Glava sedma

OSTALE OSNOVNE ODREDBE

Sekundarna poreska obaveza

Član 31.

Sekundarna poreska obaveza nastaje kada je neko lice odgovorno za dospelu poresku obavezu drugog poreskog obveznika ili za dospelu sekundarnu poresku obavezu drugog poreskog obveznika.

Sekundarna poreska obaveza odnosi se na:

- 1) zakonske zastupnike koji su svesno ili bez dužne pažnje propustili da ispune svoju obavezu da realizuju plaćanje poreza za poreskog obveznika, iako je ovaj bio u mogućnosti da to uradi - za iznos neplaćenog poreza;
- 2) lica koja doprinose ili pomažu u izbegavanju plaćanja poreza drugog lica - za poreski dug tog drugog lica čije je plaćanje izbegnuto;
- 3) lica odgovorna za obračunavanje i plaćanje poreza po odbitku - za iznos tog poreza po odbitku koji nije plaćen;
- 4) fizičko lice koje je odgovorno lice u pravnom licu, koje obračunava i plaća porez po odbitku i propusti da uplati

porez po odbitku - za iznos tog poreza po odbitku koji nije plaćen;

- 5) lice koje je primilo novčana sredstva, stvari ili prava iz imovine poreskog obveznika (u daljem tekstu: *imovina*) putem transakcije bez naknade ili uz naknadu koja je niža od cene koja bi se mogla postići na tržištu, u periodu od tri godine pre dospelosti poreske obaveze koja nije plaćena za poreskog obveznika - za iznos neplaćenog poreza, a najviše do vrednosti primljene imovine, umanjene za iznos koji je to lice za nju platilo.

Odredba iz stava 2. tačka 5) ovog člana primenjuje se u slučaju kada je lice primilo imovinu od poreskog obveznika - pravnog lica samo ako posredno ili nepredno učešće tog lica u kapitalu poreskog obveznika iznosi ili je iznosilo najmanje 10%.

Ukoliko drukčije nije propisano, sekundarna poreska obaveza obuhvata kamatu i troškove prinudne naplate.

Konverzija iznosa iz strane valute u dinar

Član 32.

Transakcije u stranoj valuti iz kojih proizlazi oporezivanje konvertuju se u dinar:

- 1) po zvaničnom kursu centralne emisije banke, na dan kada je transakcija obavljena;
- 2) po tržišnom kursu zasnovanom na objavljenim podacima o odnosu strane valute i američkog dolara, na dan kada je transakcija obavljena, ako centralna emisiona banka ne raspolaže kursom te valute prema dinaru.

Ministar bliže uređuje način utvrđivanja tržišnog kursa iz stava 1. tačka 2) ovog člana.

Deo drugi

OPŠTE O PORESKOM POSTUPKU I PRVOSTEPENI POSTUPAK UTVRĐIVANJA I NAPLATE POREZA

Glava prva

OPŠTE O PORESKOM POSTUPKU

Pokretanje poreskog postupka

Član 33.

Poreski postupak pokreće Poreska uprava po službenoj dužnosti, a izuzetno po zahtevu stranke.

Poreski postupak se pokreće kad Poreska uprava izvrši ma koju radnju u cilju vođenja postupka.

Ako Poreska uprava po zahtevu stranke utvrdi da nema uslova za pokretanje poreskog postupka, u skladu sa zakonom, doneće o tome zaključak, protiv kojeg je žalba dopuštena.

Poreski akt i poreski upravni akt

Član 34.

Poreski akt je poresko rešenje, zaključak, nalog za poresku kontrolu, zapisnik o poreskoj kontroli i drugi akt kojim se pokreće, dopunjuje, menja ili dovršava neka radnja u poreskom postupku.

Poreski upravni akt, kojim Poreska uprava rešava o pojedinačnim pravima i obavezama poreskog dužnika iz poreskopravnog odnosa, je poresko rešenje i zaključak.

Protiv poreskog rešenja donetog u prvostepenom poreskom postupku dopuštena je žalba.

Protiv zaključka dopuštena je žalba, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Oblik i sadržaj poreskog akta

Član 35.

Poreski upravni akt donosi se u pismenom obliku.

Ostali poreski akti donose se u pismenom obliku kada je to propisano ovim zakonom ili na zahtev poreskog obveznika.

Izuzetno, ovlašćeno lice Poreske uprave može doneti poreski akt, koji se donosi u pismenom obliku, u usmenom obliku i narediti njegovu izvršenje bez odlaganja, ako je ugrožen postupak naplate ili kontrole poreza.

Usmeni poreski akt iz stava 3. ovog člana mora se izdati u pismenom obliku najkasnije u roku od tri dana od dana njegovog donošenja.

Dostavljanje

Član 36.

Poreski akti u pismenom obliku dostavljaju se na način uređen ovim zakonom.

Poreski akti smatraju se dostavljenim kada se uruče poreskom obvezniku, njegovom zakonskom zastupniku, poreskom punomoćniku ili zastupniku po službenoj dužnosti.

Ako je poreski obveznik fizičko lice, odnosno preduzetnik, poreski akti smatraju se dostavljenim i kada se uruče punoletnom članu domaćinstva, u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana, ili licu zaposlenom kod preduzetnika.

Dostavljanje se, u smislu ovog zakona, smatra urednim i kada lica iz st. 2. i 3. ovog člana odbiju da prime ili potpišu poreske akte, ako lice koje je vršilo dostavljanje o tome sačini službenu belešku.

Ako dostavljanje na način iz st. 2-4. ovog člana nije moglo biti izvršeno, smatraće se izvršenim kada se poreski akti pošalju preporučenom pošiljkom preko pošte ili elektronskim putem preko e-maila, na adresu poreskog obveznika unetu u prijavu za registraciju ili u poslednju poresku prijavu.

Dostava izvršena na način iz stava 5. ovog člana smatra se izvršenom istekom trećeg dana od dana predaje poreskog akta pošti, odnosno danom navedenim u e-mail povratnici kod slanja poreskog akta elektronskim putem.

Poslovne knjige i evidencije

Član 37.

Poreski obveznici - pravna lica, stalne poslovne jedinice nerezidentnih pravnih lica i preduzetnici, dužni su da vode poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja, u skladu sa poreskim zakonom.

Obaveza iz stava 1. ovog člana obuhvata i stalne poslovne jedinice rezidentnog poreskog obveznika u Republici Crnoj Gori i u inostranstvu.

Poreski obveznik - pravno lice dužan je da, na zahtev Poreske uprave i u roku koji ona odredi, dostavi poslovne knjige i evidencije koje u inostranstvu, u Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija ili u Republici Crnoj Gori vode lica nad kojima poreski obveznik ima kontrolu ili uticaj, koji mu omogućuju da obezbedi dostavu tih poslovnih knjiga i evidencija.

Ako inostrani propisi, propisi Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija ili Republike Crne Gore ne dozvoljavaju dostavljanje poslovnih knjiga i evidencija iz stava 3. ovog člana, poreski obveznik iz stava 3. ovog člana dužan je da dostavi overene prepise.

Ako poslovne knjige i evidencije iz stava 3. ovog člana nisu vođene na srpskom jeziku, na zahtev Poreske uprave prilaže se i overeni prevod, čiji trošak snosi poreski obveznik.

Poreski obveznik koji podatke obrađuje sredstvima za automatsku obradu podataka, dužan je da, na zahtev Poreske uprave, obezbedi izvod podataka na mediju koji Poreska uprava naznači, kao i da omogući Poreskoj upravi potpuni uvid u računovodstveni sistem kroz dokumentaciju, a kada je neophodno i kroz pristup hardveru i softveru.

Glava druga

PORESKA PRIJAVA

Pojam poreske prijave

Član 38.

Poreska prijava predstavlja izveštaj poreskog obveznika Poreskoj upravi o ostvarenim prihodima, izvršenim rashodima, dobiti, imovini, prometu dobara i usluga i drugim transakcijama od značaja za utvrđivanje poreza.

Poreska prijava podnosi se na obrascu, koji propisuje ministar, uz koji se prilažu odgovarajući dokazi.

Poreski obveznik je dužan da lično potpiše poresku prijavu, osim ako je drukčije uređeno poreskim propisom.

Kada je poreski obveznik dužan da lično potpiše poresku prijavu, potpis od strane poreskog punomoćnika, zakonskog zastupnika ili zastupnika po službenoj dužnosti, prihvata se samo ako je poreski obveznik sprečen da lično potpiše poresku prijavu iz razloga telesne ili duševne bolesti ili dužeg odsustva.

Ako razlozi iz stava 4. ovog člana prestanu, Poreska uprava može zahtevati da poreski obveznik lično potpiše poresku prijavu.

Ako je poresku prijavu, odnosno neki njen deo pripremio poreski savetnik, i on je obavezan da potpiše poresku prijavu, uz unošenje svog PIB-a.

Poreska prijava se podnosi u roku propisanom poreskim zakonom Poreskoj upravi u mestu u kojem je podneta prijava za registraciju, osim ako je poreskim zakonom drukčije uređeno.

Poreska prijava podnosi se neposredno ili putem pošte, a može se poslati i elektronskim putem, na način koji propiše ministar.

Produženje roka za podnošenje poreske prijave

Član 39.

Poreska uprava može poreskom obvezniku, na njegov pismeni zahtev, podnet pre isteka roka za podnošenje poreske prijave, da odobri produženje roka podnošenja iz opravdanih razloga (bolest, odsustvovanje iz zemlje, nesrećni slučaj, elementarna nepogoda većih razmera i sl.), dok ti razlozi ne prestanu, a najduže za šest meseci od dana isteka zakonskog roka za podnošenje prijave.

O zahtevu za produženje roka za podnošenje poreske prijave rešava zaključkom Poreska uprava u mestu u kojem se podnosi poreska prijava, u roku od pet dana od dana prijema zahteva.

Ako je istekao zakonski rok za podnošenje poreske prijave i zahtev iz stava 1. ovog člana je odbijen, poreska prijava se mora podneti u roku od pet dana od dana dostavljanja zaključka o odbijanju.

Protiv zaključka iz stava 2. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Izmenjena poreska prijava

Član 40.

Ako poreski obveznik u roku iz člana 114. stav 1. ovog zakona ustanovi da poreska prijava, koju je podneo Poreskoj upravi, sadrži grešku ili propust, dužan je da odmah, a najkasnije do isteka roka zastarelosti, podnese izmenjenu poresku prijavu, u kojoj su greška ili propust otklonjeni.

Prvobitno podneta poreska prijava ne vraća se poreskom obvezniku.

Ako poreski obveznik u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje poreske prijave podnese izmenjenu poresku prijavu, izmenjena poreska prijava smatraće se prvobitnom.

Pod uslovom iz stava 3. ovog člana, smatraće se da greškom ili propustom u prvobitnoj poreskoj prijavi iz stava 2. ovog člana nije učinjeno krivično delo ili prekršaj iz ovog zakona.

Poreska prijava za porez po odbitku

Član 41.

Poreska prijava za porez po odbitku je izveštaj koji poreski platac, odnosno poreski posrednik, podnosi Poreskoj upravi, u kojem su sadržane informacije o obračunatom i plaćenom porezu po odbitku, sa nazivom i brojem uplatnog računa javnih prihoda na koji je taj porez uplaćen.

Poreska prijava za porez po odbitku je:

- 1) zbirna, kada sadrži informacije o obračunatom i plaćenom porezu po odbitku od strane jednog poreskog placa za sve primaoca prihoda, odnosno od strane jednog poreskog posrednika za sve poreske obveznike, odnosno poreske place, koji kod njega imaju račun;
- 2) pojedinačna, kada sadrži informacije o obračunatom i plaćenom porezu po odbitku od strane jednog poreskog placa za svakog primaoca prihoda, odnosno od strane jednog poreskog posrednika za svakog poreskog obveznika, odnosno poreskog placa, koji kod njega ima račun.

Zbirna poreska prijava za porez po odbitku podnosi se Poreskoj upravi istog dana kada je izvršena isplata, a najkasnije u roku od 24 časa od momenta isplate prihoda koji se oporezuje po odbitku.

Pojedinačna poreska prijava za porez po odbitku za svakog poreskog obveznika, odnosno poreskog placa, označena njihovim PIB-om, podnosi se Poreskoj upravi jednom godišnje, najkasnije do 20. januara za prethodnu godinu.

Poreski platac, odnosno poreski posrednik iz stava 1. ovog člana dužan je da licu iz čijeg je prihoda, odnosno sredstava, naplaćen porez po odbitku, po isteku godine, a najkasnije do 31. januara, izda potvrdu o plaćenim porezima po odbitku, u koju se unose podaci o bruto prihodu, troškovima, oporezivom prihodu, olakšicama i po odbitku plaćenim javnim prihodima.

Obrazac poreske prijave iz stava 2. ovog člana propisuje ministar.

Ministar može propisati da se poreska prijava iz stava 2. ovog člana podnosi u elektronskoj formi.

Informativna poreska prijava

Član 42.

Informativna poreska prijava je izveštaj koji sadrži podatke od posebnog značaja za fiskalni interes Republike.

Podatke iz stava 1. ovog člana, kao i način i rokove podnošenja informativne poreske prijave, propisuje ministar.

Glava treća

UTVRĐIVANJE ČINJENICA

Izvođenje i ocena dokaza

Član 43.

Činjenice u poreskom postupku utvrđuju se na osnovu dokaza.

Kao dokaz u poreskom postupku mogu se upotrebiti poreska prijava, poreski bilans, poslovne knjige i evidencije, računovodstveni iskazi, poslovna dokumentacija i druge isprave i informacije kojima raspolaže Poreska uprava, prikupljene od poreskog obveznika ili trećih lica, iskaz svedoka, nalaz veštaka, uviđaj i svako drugo sredstvo kojim se činjenice mogu utvrditi.

Utvrđivanje činjenica u postupku poreske kontrole vrši se i prema odredbama čl. 116-139. ovog zakona.

Dostavljanje na uvid i proveru isprava

Član 44.

Poreska uprava može zahtevati od poreskog obveznika i trećih lica da, u roku koji ona odredi, dostave na uvid i proveru poslovne knjige i evidencije, računovodstvene iskaze, poslovnu dokumentaciju i druge isprave i dokaze, radi utvrđivanja činjeničnog stanja.

Poreska uprava odlučuje da li će se isprave iz stava 1. ovog člana dostaviti na uvid i proveru u njenim službenim prostorijama, odnosno elektronskim putem, ili će se uvid i provera obaviti kod lica koje je dužno da ih dostavi.

Davanje informacija

Član 45.

Poreski obveznik i druga lica dužni su da, na zahtev Poreske uprave i u roku koji ona odredi, pruže sve raspoložive informacije, neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za oporezivanje.

U zahtevu za davanje informacija navodi se na koga se i na šta se one odnose.

Zahtev za davanje informacija Poreska uprava je, na traženje poreskog obveznika, odnosno drugog lica iz stava 1. ovog člana, dužna da dostavi u pismenom obliku.

Poreski obveznik i drugo lice iz stava 1. ovog člana dužni su da daju informacije u pismenom obliku.

Izuzetno, Poreska uprava će narediti licu dužnom da ispuni obavezu iz stava 1. ovog člana da to učini usmeno, na službenom mestu, ako informacija nije data kada je zahtevana ili je data u pismenom obliku, a nije razjasnila činjenično stanje.

O usmenoj informaciji, datoj na službenom mestu, sastavlja se zapisnik.

Zapisnik iz stava 6. ovog člana sadrži imena prisutnih lica, mesto, datum i sadržinu informacije, a potpisuju ga službeno lice Poreske uprave i lice koje je dalo informaciju.

Licu koje je dalo usmenu informaciju izdaje se, na lični zahtev, kopija zapisnika.

Uskraćivanje informacija

Član 46.

Informacije o činjenicama od značaja za oporezivanje mogu uskratiti:

- 1) članovi porodice poreskog obveznika, u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana;
- 2) sveštenik, advokat, poreski savetnik, revizor i lekar, o onome što im je poreski obveznik poverio ili su u tom svojstvu saznali, a odnosi se na poresku obavezu poreskog obveznika.

Informacije o činjenicama od značaja za oporezivanje mogu uskratiti i pomoćnici lica iz stava 1. tačka 2) ovog člana, kao i lica koja učestvuju u profesionalnoj delatnosti radi pripreme za zvanje.

O pravu na uskraćivanje informacija odlučuju lica iz stava 1. tačka 2) ovog člana.

Uskraćivanje davanja stručnog mišljenja i predočavanja isprava

Član 47.

Slučajevi i uslovi pod kojima se može uskratiti davanje informacija, u skladu sa ovim zakonom, odnose se i na uskraćivanje stručnih mišljenja i predočavanje isprava ili stvari.

Lice koje u ime poreskog obveznika čuva isprave, poslovne knjige, ostale evidencije i druge stvari, ne može uskratiti njihovo predočavanje, ako bi poreski obveznik bio dužan da ih predoči da ih sam čuva.

Veštačenje

Član 48.

Poreska uprava odlučuje o potrebi veštačenja.

Ako ne postoji opasnost od odlaganja, Poreska uprava će obavestiti stranke u poreskom postupku o licu koje će imenovati za veštaka.

Veštaci se imenuju iz reda poreskih savetnika a, po potrebi, iz reda sudskih veštaka odgovarajuće struke.

Za veštaka u određenom poreskom postupku ne može biti imenovano lice koje je, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana, odnosno zakonom kojim se uređuje porez na dobit preduzeća, povezano sa poreskim obveznikom.

Stranke u poreskom postupku mogu tražiti izuzeće veštaka ako postoji opravdana sumnja u njegovu nepristrasnost ili ako bi zbog njegovog veštačenja moglo doći do povrede poslovne tajne ili štete za poslovnu delatnost stranke.

Obrazložen zahtev za izuzeće veštaka podnosi se Poreskoj upravi u roku od tri dana od dana prijema obaveštenja o imenovanju veštaka.

O izuzeću odlučuje rukovodilac organizacione jedinice Poreske uprave koja je imenovala veštaka.

O veštačenju se sastavlja nalaz u pismenom obliku.

Veštak može biti pozvan da usmeno obrazloži svoj nalaz.

Nalaz veštaka prilaže se spisu.

Uviđaj

Član 49.

Uviđaj se obavlja kada je za utvrđivanje ili razjašnjenje činjenica od značaja za oporezivanje potrebno neposredno opažanje službenog lica Poreske uprave.

Poreski obveznik ili drugi poreski dužnik može prisustvovati uviđaju.

Uviđaj se obavlja bez prisustva poreskog obveznika, odnosno drugog poreskog dužnika, ako bi odlaganje uviđaja moglo da ugrozi utvrđivanje činjenica ili bi za posledicu imalo uništenje dokaza od značaja za oporezivanje.

Uviđaj se može obaviti i uz učestvovanje veštaka.

Nalazi utvrđeni uviđajem unose se u zapisnik o obavljenom uviđaju, koji potpisuju učesnici.

U zapisnik iz stava 5. ovog člana obavezno se unose i primedbe poreskog obveznika, odnosno drugog poreskog dužnika, kao i razlozi odbijanja potpisivanja zapisnika.

Zapisnik o uviđaju prilaže se spisu.

Ulazak na zemljište i u prostorije

Član 50.

Vlasnik ili držalac stvari, prostorija ili zemljišta koje je predmet uviđaja, kao i vlasnik ili držalac prostorija ili zemljišta, na kojima se nalaze predmeti uviđaja, odnosno kroz koje je ili preko kojih je potrebno preći, dužan je da omogući da se obavi uviđaj i druge radnje u poreskom postupku, u skladu sa odredbom člana 125. ovog zakona.

Dokazivanje u poreskom postupku

Član 51.

U poreskom postupku teret dokaza snosi:

- 1) Poreska uprava - za činjenice na kojima se zasniva postojanje poreske obaveze;
- 2) poreski obveznik - za činjenice od uticaja na smanjenje ili ukidanje poreza.

Stav 1. tačka 1) ovog člana ne odnosi se na postupak uređen čl. 58-60. ovog zakona.

Sumnja koja proistekne zbog uskraćivanja informacija, odnosno nedostavljanja dokaza od strane poreskog obveznika koji je, u skladu sa ovim zakonom, dužan da ih dostavi Poreskoj upravi, može u postupku utvrđivanja poreske obaveze biti na njegovu štetu.

Dokazivanje da se stvar drži u svojstvu založnog poverioca

Član 52.

Ko tvrdi da prava koja glase na njegovo ime ili stvari koje se nalaze u njegovoj državini poseduje ili drži samo kao zastupnik drugog lica, založni poverilac ili fiducijar, dužan je da u poreskom postupku dokaže ko je vlasnik tih prava, odnosno stvari ili će se smatrati da su njegovo vlasništvo.

Povraćaj u pređašnje stanje

Član 53.

Ako je poreski obveznik iz opravdanih razloga propustio da izvrši neku radnju u zakonskom roku ili u roku koji je odredila Poreska uprava i zbog propuštanja trpi posledicu, na njegov zahtev dozvoliće se povraćaj u pređašnje stanje.

Propuštanje roka od strane poreskog zastupnika ide na teret poreskog obveznika.

Zahtev za povraćaj u pređašnje stanje podnosi se u roku od osam dana od dana kada je prestao razlog koji je prouzrokovao propuštanje, odnosno od dana kada je poreski obveznik saznao za uzrok.

Razlozi kojima se obrazlaže zahtev iz stava 3. ovog člana moraju biti opravdani.

O zahtevu za povraćaj u pređašnje stanje Poreska uprava odlučuje zaključkom.

Protiv zaključka iz stava 5. ovog člana nije dopuštena žalba, osim ako je zahtev za povraćaj u pređašnje stanje podnet zbog propuštenog roka za žalbu na poresko rešenje.

Po proteku roka od tri meseca od propuštenog roka, poreski obveznik ne može da podnese zahtev za povraćaj u pređašnje stanje.

Izuzetno od odredbe stava 7. ovog člana, poreski obveznik može podneti zahtev za povraćaj u pređašnje stanje i izvršiti propuštenu radnju i po proteku tri meseca od propuštenog roka, ako zahtev nije mogao da podnese blagovremeno zbog više sile.

Glava četvrta

UTVRĐIVANJE POREZA

Pojam utvrđivanja poreza

Član 54.

Utvrđivanje poreza je delatnost Poreske uprave, odnosno poreskog obveznika, koja se sastoji u izdavanju upravnih akata, odnosno u preduzimanju zakonom propisanih radnji, kojima se ustanovljava postojanje pojedinačne poreske obaveze i određuju poreski obveznik, poreska osnovica i iznos poreske obaveze.

Utvrđivanje poreza obavlja:

- 1) sam poreski obveznik (samooporezivanje);
- 2) Poreska uprava, donošenjem poreskog rešenja, i to:
 - (1) u postupku poreske kontrole - ako poreski obveznik, suprotno zakonu, ne obavi utvrđivanje poreske obaveze ili ga izvrši netačno ili nepotpuno;
 - (2) u slučajevima kada je zakonom propisano da se ne sprovodi samooporezivanje ili kada je zakonom propisano da se, uprkos samooporezivanju, poresko rešenje mora doneti.

Poresko rešenje o utvrđivanju poreza iz stava 2. tačka 2) ovog člana, pored elemenata uređenih zakonom, sadrži nalog poreskom obvezniku da porez plati u propisanom roku.

Odredbe o utvrđivanju poreza primenjuju se i na utvrđivanje sporednih poreskih davanja, osim ako je ovim zakonom drukčije propisano.

Način donošenja poreskog rešenja o utvrđivanju poreza

Član 55.

Poresko rešenje o utvrđivanju poreza iz člana 54. stav 2. tačka 2) podtačka (1) ovog zakona Poreska uprava donosi na osnovu podataka iz poslovnih knjiga i evidencija poreskog obveznika, i činjeničnog stanja utvrđenog u postupku kontrole, u skladu sa odredbom člana 122. stav 4. i člana 129. ovog zakona.

Poresko rešenje o utvrđivanju poreza iz člana 54. stav 2. tačka 2) podtačka (2) ovog zakona Poreska uprava donosi na osnovu podataka iz evidencija nadležnih organa, podataka iz poreske prijave, odnosno izmenjene poreske prijave a, po potrebi, i na osnovu podataka iz poslovnih knjiga i evidencija poreskog obveznika.

Ako Poreska uprava rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana ne može da donese na osnovu podataka iz poslovnih knjiga i evidencija, odnosno iz poreske prijave, odnosno ako poreski obveznik ne podnese poresku prijavu, doneće ga na osnovu procene poreske osnovice, na način uređen u čl. 58-60. ovog zakona.

Nedonošenje rešenja o utvrđivanju poreza u slučaju revalorizacije poreske obaveze

Član 56.

Izuzetno, na predlog Vlade Republike Srbije (u daljem tekstu: *Vlada*), Narodna skupština Republike Srbije može odlučiti da se za pojedine vrste poreza utvrđeni iznosi iz prethodne godine za tekuću godinu zadrže na istom nivou ili revalorizuju na višem ili nižem nivou, primenom odgovarajuće formule, u skladu sa propisom.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Poreska uprava ne donosi rešenje o utvrđivanju poreza, već javnim oglasom obaveštava poreske obveznike o indeksu revalorizacije i danu kada, u skladu sa zakonom, porez dospeva i evidentira revalorizovane iznose, u skladu s odredbom člana 62. ovog zakona.

Slučaj neisplativosti donošenja poreskog rešenja

Član 57.

U slučaju kada je porez pogrešno utvrđen u manjem iznosu, neće se donositi novo poresko rešenje ako bi povećani iznos poreza bio nesrazmeran troškovima postupka izmene rešenja.

Procena poreske osnovice u kontroli poreskog obveznika i metodom parifikacije

Član 58.

Ako se poreska osnovica utvrđuje procenom, Poreska uprava polazi od:

- 1) raspoložive uredne poslovne dokumentacije, ako ona postoji, a nije proknjižena;
- 2) raspoložive uredne poslovne dokumentacije o poslovanju u određenom periodu kraćem od perioda oporezivanja (dnevnom, nedeljnom ili mesečnom) tako što se na osnovu podataka o tom delu poslovanja procenjuje poreska osnovica za period za koji se utvrđuje porez;
- 3) podataka i činjenica o ostvarenom prometu (dnevnom, nedeljnom ili mesečnom) utvrđenom uviđajem ili kontrolom, tako što se na osnovu tih podataka i činjenica procenjuje poreska osnovica za period za koji se utvrđuje porez;
- 4) upoređivanja sa podacima drugih poreskih obveznika koji obavljaju istu ili sličnu delatnost na istoj ili sličnoj lokaciji, pod približno jednakim uslovima (parifikacija);
- 5) ostalih relevantnih podataka i činjenica.

Unakrsna procena poreske osnovice

Član 59.

Osnovica poreza na dohodak građana može se procenom utvrditi i kao razlika između vrednosti neto imovine na kraju i na početku kalendarske godine, uvećane za procenjene izdatke za privatne potrebe, s jedne i prijavljenog dohotka, s druge strane (u daljem tekstu: *unakrsna procena*).

Ukoliko poreski obveznik, odnosno drugo lice ističe da su određena imovina, odnosno sredstva stečena nasleđem, poklonom ili na drugi zakonit besteretan način, dužni su da o tome pruže odgovarajuće materijalne dokaze.

Poreska osnovica utvrđena na način iz stava 1. ovog člana (neprijavljeni prihod) oporezuje se kao drugi prihod, u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana, bez priznavanja normiranih troškova.

Izbor metode procene poreske osnovice

Član 60.

Poreska uprava odlučuje koja će merila iz čl. 58. i 59. ovog zakona koristiti za procenu poreske osnovice.

Metoda unakrsne procene poreske osnovice može se primenjivati po ispunjenju uslova iz člana 186. ovog zakona.

Ministar bliže uređuje način i postupak procene poreske osnovice.

Indicijarna metoda za utvrđivanje minimalnog poreza na dohodak građana

Član 61.

Porez na dohodak građana ne može biti manji od iznosa izračunatog na osnovu formule po kojoj se određeni indeksi primenjuju na faktore koji predstavljaju indicije luksuznog životnog stila poreskog obveznika.

Vlada, na predlog ministra, bliže uređuje primenu metode iz stava 1. ovog člana.

Evidentiranje iznosa poreske obaveze

Član 62.

Ako je porez utvrđen na način iz člana 54. stav 2. ovog zakona, Poreska uprava evidentira iznos poreske obaveze za svakog poreskog obveznika.

Poreska uprava obavlja evidentiranje iznosa utvrđenog poreza:

- 1) po prijemu poreske prijave, odnosno izmenjene poreske prijave;
- 2) po dostavi poreskom obvezniku rešenja o utvrđivanju poreza u slučaju:
 - (1) kada je izvršeno usklađivanje iznosa poreske obaveze iskazane u nepotpunoj ili netačno popunjenoj poreskoj prijavi;
 - (2) kada je zakonom propisano da se ne sprovodi samooporezivanje ili kada je zakonom propisano da

se, i pored samooporezivanja, poresko rešenje mora doneti.

Privremeno utvrđivanje poreza

Član 63.

Ako Poreska uprava, do isteka zakonskog roka za donošenje poreskog rešenja, ne može da utvrdi porez na osnovu potpuno utvrđenog činjeničnog stanja doneće privremeno poresko rešenje, na osnovu do tada utvrđenog činjeničnog stanja.

Rešenje kojim se konačno utvrđuje porez ukida rešenje iz stava 1. ovog člana.

Krajnji rok za donošenje rešenja kojim se konačno utvrđuje porez je tri godine od dana donošenja privremenog rešenja.

Glava peta

NAPLATA POREZA

Poglavlje prvo

OPŠTE O NAPLATI POREZA

Vrste naplate poreza

Član 64.

Naplata poreza je, u smislu ovog zakona, redovna ili prinudna.

Redovna naplata poreza vrši se o dospelosti poreske obaveze.

Prinudna naplata preduzima se kad dospela poreska obaveza nije namirena do isteka roka iz stava 2. ovog člana.

Odredbe o naplati poreza primenjuju se i na naplatu sporednih poreskih davanja, osim ako je ovim zakonom drukčije propisano.

Dospelost

Član 65.

Porez utvrđen na način iz člana 54. stav 2. ovog zakona dospeva za plaćanje u roku propisanom zakonom.

Obaveza plaćanja novčane kazne dospeva u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti rešenja o izricanju novčane kazne.

Pravo poreskog dužnika ili drugog lica na povraćaj više ili pogrešno naplaćenog poreza i na poresku refakciju dospeva istekom roka iz člana 75. st. 4. i 5. ovog zakona.

Privremene mere obezbeđenja naplate poreza

Član 66.

Radi obezbeđenja naplate poreza koji nije dospeo za naplatu ili koji nije utvrđen, ali je pokrenut postupak utvrđivanja ili kontrole, a postoji opasnost da poreski obveznik osujeti, onemogući, odnosno učini neefikasnom njegovu naplatu, Poreska uprava može rešenjem ustanoviti privremene mere za obezbeđenje naplate.

Rešenje iz stava 1. ovog člana sadrži i obrazloženje zbog čega Poreska uprava smatra da postoji opasnost da poreski obveznik osujeti, odnosno onemogući naplatu nedospelog poreza.

Privremene mere su, u smislu ovog zakona, založna prava na pokretnim stvarima, nepokretnostima, novčanim sredstvima i potraživanjima poreskog dužnika.

Postupak ustanovljavanja i prestanka založnih prava iz stava 3. ovog člana sprovodi se shodnom primenom čl. 87. i 91. ovog zakona.

Privremene mere traju do naplate poreza radi čijeg su obezbeđenja ustanovljene ili do momenta kada poreski obveznik pruži odgovarajuće obezbeđenje poreske obaveze, u smislu člana 74. stav 2. ovog zakona.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana poreski obveznik može izjaviti žalbu.

Žalba iz stava 6. ovog člana ne odlaže izvršenje.

Poglavlje drugo

REDOVNA NAPLATA POREZA

Oblici redovne naplate poreza

Član 67.

Naplata poreza vrši se, po pravilu, plaćanjem novčanog iznosa o dospelosti poreza na propisane uplatne račune javnih prihoda, u rokovima propisanim zakonom.

Ministar može propisati plaćanje pojedinih poreza preko poreske blagajne.

Porez se može platiti i kupovinom vrednosnog papira (taksene marke, doplatne poštanske marke, fiskalne akcizne markice i sl.) u slučajevima propisanim zakonom.

Izuzetno od odredbi st. 1-3. ovog člana, poreska obaveza se može namiriti:

- 1) putem kompenzacije, na način i pod uslovima koje, u skladu sa poreskim zakonom, bliže uređuje ministar;
- 2) predajom stvari nadležnom državnom organu, na način i pod uslovima koje, u skladu sa poreskim zakonom, na predlog ministra, propiše Vlada;
- 3) konverzijom potraživanja po osnovu poreza u trajni ulog Republike u kapitalu poreskog obveznika u postupku privatizacije, na način i pod uslovima koje propiše Vlada;
- 4) u radu, materijalu ili uslugama, u skladu sa poreskim zakonom i na njemu zasnovanim propisima.

Dan plaćanja poreza

Član 68.

Dan plaćanja poreza je dan kada je:

- 1) poreski obveznik izdao nosiocu platnog prometa nalog za plaćanje (u daljem tekstu: *poreski nalog*) da sa njegovog računa prenese na propisani uplatni račun javnih prihoda određeni iznos sredstava, pod uslovom da na računu poreskog obveznika postoji dovoljno sredstava;
- 2) dugovani iznos uplaćen nosiocu platnog prometa, sa nalogom da izvrši uplatu na propisani uplatni račun javnih prihoda;
- 3) dugovani iznos uplaćen na poreskoj blagajni;
- 4) na propisani način poništen, odnosno kupljen vrednosni papir iz člana 67. stav 3. ovog zakona.

Ako je porez plaćen gotovinski na neki drugi način (čekom, kreditnom karticom i sl.), dan plaćanja je dan kada je novac uplaćen na uplatni račun javnih prihoda, osim ukoliko ministar drukčije propiše.

Danom namirenja poreske obaveze putem kompenzacije smatra se dan kada je Poreskoj upravi dostavljen, od strane svih učesnika u

kompenzaciji potpisan i overen dokument o izvršenoj kompenzaciji koji je realizovan kod nosioca platnog prometa.

Danom namirenja poreske obaveze predajom stvari nadležnom državnom organu smatra se dan kada je Republika stekla pravo svojine na toj stvari.

Danom namirenja poreske obaveze putem konverzije poreskog potraživanja u trajni ulog Republike u kapitalu poreskog obveznika smatra se dan kada je Vlada donela akt o konverziji.

Danom namirenja poreske obaveze u radu, materijalu ili uslugama, smatra se dan kada je poreski obveznik izvršio obavezu, u skladu sa propisima.

Izvršenje poreskog naloga

Član 69.

Poreski obveznik koji plaćanje vrši poreskim nalogom dužan je da obezbedi na svom računu sredstva za plaćanje dospelih poreza i sporednih poreskih davanja.

Za izvršenje poreskog naloga koriste se sredstva poreskog obveznika sa svih njegovih računa otvorenih kod nosilaca platnog prometa, ako sredstva nisu izuzeta zbog posebnog režima zaloge, u skladu sa ovim zakonom, odnosno iz razloga propisanih u Zakonu o platnom prometu ("Službeni list SRJ", broj 3/2002).

Kada su na računu poreskog obveznika obezbeđena sredstva, nosilac platnog prometa izvršava poreski nalog do kraja radnog dana, a najkasnije u roku od 24 časa od prijema naloga.

Ako na računu poreskog obveznika privremeno nema dovoljno sredstava, nosilac platnog prometa izvršava poreski nalog sukcesivno, prema raspoloživim sredstvima na računu, dok se nalog u celini ne izvrši, a najduže u roku od pet dana.

Ako nosilac platnog prometa ne izvrši uplatu na propisani uplatni račun javnih prihoda u roku iz st. 3. i 4. ovog člana, a na računu poreskog obveznika je bilo raspoloživih sredstava, posledice neplaćanja poreza o dospelosti padaju na teret nosioca platnog prometa.

Redosled namirenja

Član 70.

Poreski obveznik, odnosno drugi poreski dužnik određuje, prilikom uplate vrstu dospelih poreza koje plaća.

Raspored uplaćenog iznosa vrši se po sledećem redosledu:

- 1) troškovi naplate;
- 2) kazna;
- 3) kamata;
- 4) iznos glavne poreske obaveze.

Ako poreski obveznik duguje plaćanje više vrsta poreza, a uplaćeni iznos nije dovoljan za plaćanje ukupnog poreskog duga, pojedine vrste poreza naplaćuju se po redosledu njihovog dospevanja.

Kod poreza iz stava 3. ovog člana koji dospevaju istovremeno, naplata se vrši srazmerno učešću pojedinog poreza u ukupno dospelom poreskom dugu.

Ako je iznos uplate po osnovu poreza veći od dugovanog iznosa, iznos preplate se koristi za namirenje obaveza po istom osnovu koje kasnije dospevaju.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, na zahtev poreskog obveznika, vrši se povraćaj ili se namiruju dospele obaveze po drugom osnovu.

Opomena za plaćanje poreza

Član 71.

Poreska uprava će poreskom obvezniku koji, u celosti ili delimično, nije o dospelosti platio porez, odnosno sporedno poresko davanje poslati opomenu o vrsti i iznosu poreza, odnosno sporednih poreskih davanja dospelih za naplatu, kojom mu nalaže da dospeli iznos plati odmah, a najkasnije u roku od deset dana od dana prijema opomene.

Opomena iz stava 1. ovog člana dostavlja se na način iz člana 36. ovog zakona, a u cilju efikasnosti šalje se, kada je moguće, i e-mailom, telefaksom, telefonom ili po kuriru.

Ako se opomena za plaćanje poreza šalje telefonom, službeno lice Poreske uprave o tome sastavlja službenu belešku i ulaže je u spise predmeta.

Ustanovljavanje zaloge pre prinudne naplate poreza

Član 72.

Poreska uprava može, odmah po dospelosti poreza, upisati založno pravo u registre založnih prava iz člana 87. stav 5. ovog zakona.

Odlaganje plaćanja poreskog duga

Član 73.

Poreska uprava može, na zahtev poreskog obveznika, u celosti ili delimično, odložiti plaćanje poreskog duga, pod uslovom da plaćanje poreskog duga na dan dospelosti:

- 1) za poreskog obveznika predstavlja neprimereno veliko opterećenje;
- 2) nanosi bitnu ekonomsku štetu poreskom obvezniku.

Uslove iz stava 1. ovog člana bliže uređuje Vlada.

O odlaganju plaćanja poreskog duga, po ispunjenju uslova iz st. 1. i 2. ovog člana, na osnovu pismenog i obrazloženog zahteva poreskog obveznika i pismenog predloga rukovodioca organizacione jedinice Poreske uprave prema glavnom mestu poslovanja, odnosno mestu prebivališta poreskog obveznika, odlučuje ministar ili lice koje on ovlasti.

Odlukom iz stava 3. ovog člana može se odobriti jednokratno odlaganje ili plaćanje poreskog duga na rate, ali najduže do 12 meseci.

Odluka iz stava 3. ovog člana mora da sadrži obrazložene razloge zbog kojih se odlaganje odobrava.

Odlaganje plaćanja poreskog duga vrši se potpisivanjem sporazuma između Poreske uprave i poreskog obveznika, odnosno rešenjem Poreske uprave.

Obezbeđenje naplate poreskog duga

Član 74.

U postupku odlučivanja o odlaganju plaćanja poreskog duga iz člana 73. stav 2. ovog člana, od poreskog obveznika se zahteva davanje sredstava obezbeđenja naplate, koja ne mogu biti manja od visine poreskog duga čije se plaćanje odlaže.

Sredstva obezbeđenja naplate iz stava 1. ovog člana su:

- 1) hipoteka na nepokretnosti poreskog obveznika;
- 2) zaloga na pokretnim stvarima poreskog obveznika;
- 3) neopoziva bankarska garancija;
- 4) jemstvo drugog lica koje je vlasnik imovine čija vrednost ne može biti manja od 150% visine poreskog duga čija se naplata obezbeđuje;

- 5) trasirana menica, akceptirana od strane dva žiranta, iz čijih se zarada, na kojima se ustanovljava administrativna zabrana, poreski dug može naplatiti.

Ako poreski obveznik ne može da pruži obezbeđenje za celokupan iznos poreskog duga, dužan je da, u postupku iz člana 73. stav 2. ovog zakona, pruži obezbeđenje do iznosa koji njegova finansijska situacija dopušta.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, poreski obveznik će pružiti raspoloživa sredstva obezbeđenja i dokaze o budućim prihodima dovoljnim da pokriju naplatu poreskog duga.

Ako se poreski obveznik ne pridržava rokova iz sporazuma, odnosno rešenja o odlaganju plaćanja poreskog duga, Poreska uprava će po službenoj dužnosti poništiti sporazum, odnosno ukinuti rešenje i dospeli, a neplaćeni poreski dug, vodeći računa o efikasnosti naplate, naplatiti:

- 1) iz sredstava obezbeđenja;
- 2) u postupku prinudne naplate nad poreskim obveznikom.

Poglavlje treće

KAMATA

Opšte odredbe o kamati

Član 75.

Na iznos manje ili više plaćenog poreza i sporednih poreskih davanja obračunava se i plaća kamata po stopi jednakoj godišnjoj eskontnoj stopi centralne emisije banke uvećanoj za 15 procentnih poena, primenom komforne metode obračuna.

Na dugovani porez i sporedna poreska davanja kamata se obračunava počev od narednog dana od dana dospelosti.

Ako se u toku kontrole utvrdi razlika poreske obaveze, kamata se obračunava od dana kada je poresku obavezu poreski obveznik bio dužan da plati.

Na iznos više plaćenog poreza i sporednih poreskih davanja kamata se obračunava po isteku roka od 30 dana od dana prijema zahteva za povraćaj.

Ako je osnov za povraćaj poništeno, izmenjeno ili ukinuto rešenje ili drugi akt o zaduženju, kamata se obračunava od dana uplate poreza.

Kamata na poreski dug čija je naplata odložena

Član 76.

Ako je, u skladu sa odredbom člana 73. ovog zakona, plaćanje poreskog duga odloženo, odnosno ako je naplata poreskog duga privremeno odložena zbog obustave izvršenja konačnog poreskog akta (u toku upravnog spora i sl.), kamata se obračunava i za vreme dok traje odlaganje, odnosno obustava, po stopi iz člana 75. stav 1. ovog zakona.

Poglavlje četvrto

PRINUDNA NAPLATA POREZA

I. OPŠTE O PRINUDNOJ NAPLATI POREZA

Početak postupka prinudne naplate poreza

Član 77.

Poreska uprava počinje postupak prinudne naplate poreza, odnosno sporednih poreskih davanja, donošenjem rešenja o prinudnoj naplati poreza ako poreski obveznik nije platio porez, odnosno sporedno poresko davanje u roku iz člana 71. stav 1. ovog zakona.

U rešenju iz stava 1. ovog člana navodi se osnov poreskog duga i njegov preostali iznos, kao i opomena iz člana 71. ovog zakona dostavljena poreskom obvezniku, a poreski obveznik se obaveštava o svojim pravima u postupku prinudne naplate poreza.

Rešenje o prinudnoj naplati poreza postaje izvršno narednog dana od dana dostavljanja.

Protiv rešenja o prinudnoj naplati poreza može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Poreska uprava neće doneti rešenje o prinudnoj naplati poreza ako je zahtev za odlaganje plaćanja poreza iz člana 73. ovog zakona podnet u roku iz člana 71. stav 1. ovog zakona - dok se ne odluči po tom zahtevu.

Pravne posledice početka postupka prinudne naplate poreza

Član 78.

Pokretanje postupka prinudne naplate poreza ima za posledicu:

- 1) naplatu iz celokupne imovine poreskog obveznika, osim iz dela određenog u članu 82. ovog zakona;
- 2) plaćanje troškova iz člana 83. ovog zakona.

Prekid postupka prinudne naplate poreza

Član 79.

Postupak prinudne naplate prekida se:

- 1) ako Poreska uprava pokrene stečajni postupak protiv poreskog obveznika u smislu člana 112. ovog zakona;
- 2) ako Poreska uprava odobri odlaganje plaćanja poreza iz člana 73. ovog zakona;
- 3) ako se utvrdi postojanje greške kod obračuna poreske obaveze koja ima za rezultat znatno niži porez, do ispravke utvrđivanja;
- 4) u slučaju iz člana 147. stav 1. ovog zakona.

Postupak prinudne naplate može se prekinuti ako, po isteku roka iz člana 71. stav 1. ovog zakona, poreski obveznik podnese zahtev za odlaganje naplate, pod uslovima iz čl. 73. i 74. ovog zakona.

U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana, Poreska uprava donosi zaključak o prekidu postupka prinudne naplate, koji se dostavlja i organizaciji koja sprovodi prinudnu naplatu sa računa.

Prekid iz st. 1. i 2. ovog člana ne utiče na založno pravo, ni na posebnu taksu iz člana 83. stav 1. ovog zakona.

Obustava postupka prinudne naplate

Član 80.

Postupak prinudne naplate obustavlja se:

- 1) ako je poreska obaveza poništena;
- 2) ako poreski obveznik naknadno plati dugovanu obavezu, uključujući nastale troškove i posebnu taksu iz člana 83. stav 1. ovog zakona.

U slučaju iz stava 1. ovog člana založno pravo prestaje, u skladu sa ovim zakonom, mere unovčavanja se ukidaju i imovina vraća poreskom obvezniku.

U slučaju iz stava 1. ovog člana Poreska uprava izdaje rešenje o obustavi postupka prinudne naplate, koje se dostavlja i organizaciji koja sprovodi prinudnu naplatu sa računa.

Načela postupka prinudne naplate poreza

Član 81.

U postupku prinudne naplate poreza Poreska uprava primenjuje radnje uređene ovim zakonom, vodeći računa o ekonomičnosti postupka.

Postupak prinudne naplate neće biti pokrenut ako je očigledno da poreski obveznik nema imovinu iz koje naplata može da bude izvršena, što ne isključuje mogućnost prinudne naplate od drugih poreskih obveznika ili poreskih dužnika.

Naplata se ne vrši iz predmeta prinudne naplate ako su troškovi prinudne naplate veći od vrednosti predmeta prinudne naplate.

Prinudna naplata se vrši u onoj meri u kojoj pokriva troškove prinudne naplate i poreski dug.

U izvršavanju prinudne naplate poreza Poreska uprava je obavezna da poštuje dostojanstvo poreskog obveznika.

Izuzimanje od prinudne naplate poreza

Član 82.

Predmet prinudne naplate ne mogu biti stvari i primanja fizičkih lica, izuzeti od prinudne naplate po zakonu kojim se uređuje izvršni postupak.

Troškovi postupka prinudne naplate poreza

Član 83.

Poreska obaveza uvećava se za posebnu jednokratnu taksu na prinudnu naplatu poreza u visini od 5% od iznosa dospelih, a neplaćenih poreza, koja se obračunava i pripisuje glavnom dugu na dan početka postupka prinudne naplate.

Troškovi prinudne naplate padaju na teret poreskog obveznika.

Visinu troškova prinudne naplate iz stava 2. ovog zakona propisuje Vlada, na predlog ministra.

Ako poreski obveznik plati porešku obavezu po otpočinjanju postupka prinudne naplate, ne oslobađa se plaćanja jednokratne takse i nastalih troškova prinudne naplate iz st. 1. i 2. ovog člana.

Troškovi, u smislu stava 2. ovog člana, ne uključuju troškove nastale greškom Poreske uprave.

Predmeti prinudne naplate

Član 84.

Naplata poreza, u postupku prinudne naplate, sprovodi se na:

- 1) novčanim sredstvima poreskog obveznika;
- 2) novčanim potraživanjima poreskog obveznika;
- 3) nenovčanim potraživanjima i drugim pravima poreskog obveznika;
- 4) gotovom novcu i hartijama od vrednosti;
- 5) pokretnim stvarima;
- 6) nepokretnostima.

Prinudna naplata se može sprovesti na jednom ili više predmeta u isto vreme.

Predmeti prinudne naplate određuju se rešenjem.

Prava trećih lica

Član 85.

Treće lice, osim člana domaćinstva poreskog obveznika, koje tvrdi da ima pravo na stvari koja je predmet postupka prinudne naplate poreza a koje bi sprečilo prodaju imovine, može podneti nadležnom sudu izlučnu tužbu.

Sud može da naloži prekid ili obustavljanje sprovođenja određene mere u toku postupka prinudne naplate na stvari iz stava 1. ovog člana.

Ako lice iz stava 1. ovog člana pruži dokaz da ima pravo na stvari koja je predmet prinudne naplate poreza, Poreska uprava može da prekine, odnosno obustavi primenu mera prinudne naplate nad tim predmetom.

II. ZALOGA

Obezbeđenje poreskog potraživanja u prinudnoj naplati

Član 86.

Radi obezbeđenja poreskog potraživanja u prinudnoj naplati poreza na stvarima, odnosno imovinskim pravima poreskog obveznika, ustanovljava se zakonsko založno pravo u korist poreskog poverioca.

Poreski poverilac je, u smislu ovog zakona, Republika.

Zaloga traje do namirenja poreskog duga ili poništenja poreskog rešenja.

Postupak ustanovljavanja zaloge

Član 87.

Poreska uprava rešenjem nalaže:

- 1) popis pokretnih stvari;
- 2) popis nepokretnosti;
- 3) zabranu prenosa novčanih sredstava preko računa poreskog obveznika otvorenog kod nosioca platnog prometa i upis zabrane u registar blokiranih računa;
- 4) zabranu dužnicima poreskog obveznika da poreskom obvezniku plate gotovinske dugove i upis zabrane u odgovarajući registar;
- 5) zabranu dužnicima poreskog obveznika da ispune druge obaveze prema njemu i upis zabrane u registar pokretnih stvari.

Rešenje iz stava 1. ovog člana dostavlja se poreskom obvezniku i odgovarajućim registrima, dužnicima poreskog obveznika, odnosno nosiocu platnog prometa.

Po izvršenom popisu pokretnih stvari ili nepokretnosti, Poreska uprava rešenjem nalaže odgovarajućem organu da izvrši upis založnog prava u registar pokretnih stvari, odnosno nepokretnosti.

Uz rešenje iz stava 3. ovog člana, Poreska uprava dostavlja zapisnik o popisu pokretnih stvari ili nepokretnosti iz čl. 89. i 90. ovog zakona.

Rešenje iz stava 1. tač. 3)-5) i stava 3. ovog člana upisuje se odmah po dostavljanju, kod nadležnog organa, u založni registar pokretnih

stvari, u registar nepokretnosti, odnosno u registar blokiranih računa, sa datumom i tačnim vremenom prijema.

Ako poreski obveznik nije upisan kao vlasnik nepokretnosti u javnoj knjizi, Poreska uprava, po predaji zahteva za upis hipoteke, zatražiće od nadležnog organa da prvo upiše pravo svojine poreskog obveznika na toj nepokretnosti, na osnovu dokaza o pribavljanju nepokretnosti, u skladu sa propisima, a zatim upis hipoteke na nepokretnosti.

Zakonsko založno pravo u korist Republike ustanovljava se upisom u odgovarajući registar.

Pravni efekti zaloge

Član 88.

Posle dostavljanja rešenja iz člana 87. stav 1. tač. 3)-5) ovog zakona, poreskom obvezniku nije dozvoljeno da raspolaže predmetima prinudne naplate na kojima je zaloga uspostavljena, osim nepokretnostima.

Rešenjem o prinudnoj naplati poreza iz novčanih sredstava poreskog obveznika obustavljaju se sve finansijske transakcije preko računa poreskog obveznika, osim transakcija koje se odnose na namirivanje poreza.

Rešenjem iz člana 87. stav 1. tač. 4) i 5) ovog zakona zabranjuje se dužnicima da namiruju svoje obaveze prema poreskom obvezniku, od dana dostavljanja tog rešenja.

Republika stiče založno pravo na stvarima, kojim se obezbeđuje i potraživanje u odnosu na sporedna poreska davanja, čiji se prioritet određuje u skladu sa vremenom upisa u registar ili vremenom obaveštenja dužnika.

Popis pokretnih stvari

Član 89.

Službenik Poreske uprave ovlašćen za sprovođenje prinudne naplate (u daljem tekstu: *poreski izvršitelj*) ima pravo da, radi sastavljanja popisa, uđe na zemljište i u prostorije u kojima poreski obveznik obavlja svoju poslovnu delatnost, a uz sudsko rešenje i u stan poreskog obveznika.

Pre pristupanja popisu, poreski izvršitelj će pokazati dokumente kojima potvrđuje svoja ovlašćenja i rešenje o prinudnoj naplati i pozvati poreskog obveznika da plati dugovani iznos.

Popis pokretnih stvari iz stava 1. ovog člana sprovodi se u prisustvu dva punoletna svedoka.

Ako u toku popisa poreski obveznik istakne da je na pokretnoj stvari ustanovljeno založno pravo i upisano u registar založnih prava u korist privatnopravnog poverioca, poreski izvršitelj to uzima u obzir pri utvrđivanju prihoda koji se mogu realizovati.

Poreski izvršitelj može da, ako proceni da su osnovane tvrdnje poreskog obveznika ili drugih lica da na određenim stvarima postoje prava koja bi mogla sprečiti izvršenje, ne utvrdi prioritet prilikom popisa stvari.

Prvenstvo u popisu imaju stvari koje se najlakše mogu unovčiti.

Poreski izvršitelj je ovlašćen da udalji lice koje ometa sprovođenje prinudne naplate, kao i da zatraži pomoć policije ako se ometanje nastavi ili ako lice koje poseduje stvari odbije da ih učini dostupnim za potrebe sprovođenja prinudne naplate.

Popis nepokretnosti

Član 90.

Poreska uprava pribavlja, po službenoj dužnosti, dokaz o nepokretnostima koje su svojina poreskog obveznika, pri čemu od organa nadležnog za vođenje registra nepokretnosti zahteva i izveštaj da li je i na kojoj nepokretnosti upisana hipoteka drugog poverioca poreskog obveznika.

Ministar propisuje obrazac za dostavljanje izveštaja iz stava 1. ovog člana, a može odrediti da se on dostavlja u elektronskoj formi.

Organ nadležan za vođenje registra nepokretnosti dužan je da, u roku od tri dana od dana prijema zahteva iz stava 1. ovog člana, dostavi Poreskoj upravi tražene dokaze i izveštaj.

Radi sastavljanja popisa, poreski izvršitelji imaju pravo da uđu na zemljište i u prostorije u kojima poreski obveznik obavlja svoju poslovnu delatnost, a uz sudsko rešenje i u stan poreskog obveznika.

Prestanak zaloge

Član 91.

Poreska uprava, u roku od dva dana od dana namirenja poreske obaveze, podnosi zahtev za brisanje zaloge, odnosno hipoteke i obaveštava nosioca platnog prometa i dužnika poreskog obveznika o prestanku važenja rešenja iz člana 87. stav 1. tač. 3)-5) i stav 3. ovog zakona.

U roku iz stava 1. ovog člana Poreska uprava obaveštava i poreskog obveznika o prestanku važenja rešenja o prinudnoj naplati poreza.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, kod poreza koji dospeva periodično, odnosno više puta u toku godine, ustanovljeno založno pravo Republike briše se iz registra najkasnije deset dana po isteku godine u kojoj je ustanovljeno, ako je obaveza po osnovu tog poreza i pripadajućih sporednih poreskih davanja na dan 31. decembra te godine namirena.

III. UNOVČAVANJE

Sredstva prinudne naplate

Član 92.

Prinudna naplata sprovodi se na:

- 1) novčanim sredstvima poreskog obveznika - prenosom sredstava sa računa poreskog obveznika, uključujući i sredstva na deviznom računu, na uplatni račun javnih prihoda;
- 2) novčanim potraživanjima poreskog obveznika - prenosom potraživanja na uplatni račun javnih prihoda;
- 3) nenovčanim potraživanjima poreskog obveznika - zabranom, prenosom potraživanja i popisom sa procenom, zaplenom i prodajom predmeta potraživanja;
- 4) gotovom novcu i hartijama od vrednosti - popisom i zaplenom;
- 5) pokretnim stvarima - zaplenom i prodajom;
- 6) nepokretnostima - zaplenom, utvrđivanjem početne vrednosti i prodajom.

Poreska uprava može na osnovu rešenja, po bilo kojem redosledu, primenjivati jedno ili više sredstva prinudne naplate iz stava 1. ovog člana.

Rešenje iz stava 2. ovog člana dostavlja se poreskom obvezniku i njegovim dužnicima, odnosno nosiocu platnog prometa.

Prihodi od unovčavanja

Član 93.

Zaplenjeni novac i prihodi od prodaje pokretnih stvari i nepokretnosti deponuju se na račun Poreske uprave i najkasnije narednog radnog dana uplaćuju na odgovarajući uplatni račun javnih prihoda.

Ako je prodajom ostvarena veća cena od iznosa poreske obaveze, razlika se vraća poreskom obvezniku u roku od 30 dana, a kamata se obračunava u korist poreskog obveznika po isteku tog roka, u skladu sa članom 75. ovog zakona.

U slučaju da je u roku iz stava 2. ovog člana poreskom obvezniku dospela nova poreska obaveza koja nije plaćena, razlika ostvarena prodajom pokretnih stvari, odnosno nepokretnosti po većoj ceni koristi se za namirenje te obaveze.

Prihodi od stvari prenetih u imovinu Republike

Član 94.

U slučaju da se prodaja realizuje na način iz člana 104. stav 11. i člana 110. stav 5. ovog zakona, smatraće se da procenjena vrednost pokretnih stvari, odnosno trećina utvrđene početne vrednosti nepokretnosti predstavlja cenu koja je uplaćena na odgovarajući uplatni račun javnih prihoda.

Ako na pokretnoj stvari, odnosno nepokretnosti iz stava 1. ovog člana postoji prioritetno založno pravo drugog poverioca koje mora da bude namireno, u okviru iznosa iz stava 1. ovog člana prvo će se namiriti taj poverilac.

Prinudna naplata iz novčanih sredstava

Član 95.

Prinudna naplata poreza i sporednih poreskih davanja iz novčanih sredstava poreskog obveznika, na osnovu rešenja iz člana 92. stav 2. ovog zakona, je prenos sredstava sa računa poreskog obveznika otvorenog kod nosioca platnog prometa na odgovarajući uplatni račun javnih prihoda, na osnovu rešenja o prinudnoj naplati poreza.

Rešenje iz stava 1. ovog člana izvršava se na način uređen Zakonom o platnom prometu iz člana 69. stav 2. ovog zakona.

Ako nosilac platnog prometa ne postupi na način uređen u stavu 2. ovog člana, naplata dugovanog iznosa poreza i sporednih poreskih davanja vrši se neposredno iz sredstava koja se nalaze na računu nosioca platnog prometa.

Rešenje o prinudnoj naplati poreza iz novčanih sredstava poreskog obveznika proizvodi pravno dejstvo od dana dostavljanja nosiocu platnog prometa do dana namirenja obaveza, odnosno dana poništenja rešenja.

Prinudna naplata iz novčanih potraživanja

Član 96.

Prinudna naplata iz novčanih potraživanja poreskog obveznika izvršava se na osnovu rešenja iz člana 92. stav 2. ovog zakona.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana nalaže se dužniku poreskog obveznika da svoj dug namiri uplatom na uplatni račun javnih prihoda po dospelosti potraživanja.

Ako dužnik ne izvrši plaćanje, po dospelosti, Poreska uprava će tužbom pokrenuti spor pred nadležnim sudom radi naplate novčanog potraživanja.

Prinudna naplata iz nenovčanih potraživanja

Član 97.

Prinudna naplata iz nenovčanih potraživanja poreskog obveznika kada potraživanje glasi na predaju stvari ili prenos prava svojine na poreskog obveznika, izvršava se na osnovu rešenja iz člana 92. stav 2. ovog zakona.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana nalaže se dužniku poreskog obveznika da, po dospelosti, preda dugovanu pokretnu stvar ili nepokretnost Poreskoj upravi, odnosno prenese pravo svojine na Republiku.

Ako dužnik ne ispuni svoje obaveze, po dospelosti, Poreska uprava će tužbom pokrenuti spor pred nadležnim sudom radi naplate nenovčanog potraživanja.

Kada Republika dođe u posed stvari, odnosno stekne pravo svojine na stvari, njihova prodaja vrši se u skladu sa čl. 99-104, odnosno čl. 105-111. ovog zakona.

Prinudna naplata iz drugih nenovčanih potraživanja vrši se shodnom primenom odredaba st. 2. i 3. ovog člana.

Prinudna naplata iz gotovog novca i hartija od vrednosti

Član 98.

Prinudna naplata poreza i sporednih poreskih davanja iz gotovog novca izvršava se na osnovu rešenja iz člana 92. stav 2. ovog zakona, u skladu sa odredbama čl. 89. i 99. i čl. 101-103. ovog zakona.

Rešenje o prinudnoj naplati iz hartija od vrednosti Poreska uprava dostavlja banci ili drugom pravnom licu kod koga se hartije od vrednosti čuvaju, kao i poreskom obvezniku.

Banka, odnosno drugo pravno lice kod koga se hartije od vrednosti čuvaju, dostavlja Poreskoj upravi podatke o hartijama od vrednosti, uključujući i procenu njihove vrednosti u roku od pet dana od dana prijema rešenja.

U roku od narednih osam dana banka, odnosno drugo pravno lice iz stava 3. ovog člana, dužni su da prodaju hartije od vrednosti pod najboljim uslovima na tržištu.

Ostvarena cena, od koje se odbija provizija i troškovi prodaje, uplaćuje se na račun Poreske uprave i najkasnije narednog radnog dana uplaćuje na odgovarajući uplatni račun javnih prihoda.

Prinudna naplata iz pokretnih stvari

Popis pokretnih stvari

Član 99.

Pokretne stvari popisuje, procenjuje, pleni i prodaje poreski izvršitelj, na osnovu rešenja iz člana 92. stav 2. ovog zakona.

Procena pokretnih stvari

Član 100.

Procenu popisanih stvari vrši poreski izvršitelj tokom popisa.

Poreska uprava može odrediti drugo stručno lice kao procenitelja ili pribaviti izveštaj o ceni stvari od stručnih institucija ili organizacija.

O izvršenom popisu i proceni sastavlja se zapisnik.

Zapisnik iz stava 3. ovog člana dostavlja se poreskom obvezniku na način iz člana 36. ovog zakona.

Na procenu popisanih stvari poreski obveznik može izjaviti prigovor u roku od tri dana od dana dostavljanja zapisnika.

Postupak prinudne naplate prekida se do donošenja zaključka po prigovoru.

Zaključak po prigovoru iz stava 6. ovog člana ne može se pobijati pravnim lekom.

Zaplena pokretnih stvari

Član 101.

Popisana pokretna stvar, na kojoj je upisana zaloga u korist Republike, ne oduzima se od poreskog obveznika u momentu popisa, ali se vidno označava da je popisana i da na njoj Republika ima založno pravo.

Način označavanja iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar.

Popisana pokretna stvar oduzima se od poreskog obveznika po isteku roka iz člana 104. st. 4. i 5. ovog zakona.

Izuzetno, ako postoje osnovi sumnje da će poreski obveznik onemogućiti prodaju pokretne stvari na kojoj je ustanovljeno založno pravo Republike, stvar će se oduzeti u momentu popisa.

Poreski izvršitelj je dužan da obrazloži postojanje osnova sumnje iz stava 4. ovog člana.

O izvršenoj zapleni pokretnih stvari sastavlja se zapisnik.

Obaveštavanje potencijalnih vlasnika

Član 102.

Poreski izvršitelj je dužan da o izvršenom popisu obavesti sva lica, izuzev članova domaćinstva poreskog obveznika, za koja je ukazano da im pripadaju popisane stvari i da ih uputi da u roku od osam dana od dana prijema obaveštenja mogu podneti nadležnom sudu izlučnu tužbu.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana daje se usmeno, ako su ta lica prisutna popisu i to se unosi u zapisnik o popisu i proceni pokretnih stvari, koji se dostavlja tim licima, a odsutna lica se obaveštavaju pismeno.

U slučaju prekida iz člana 85. stav 3. ovog zakona, stvar se može ostaviti na čuvanje poreskom obvezniku ili trećem licu.

Poreski obveznik, odnosno treće lice dužni su da stvar iz stava 3. ovog člana sačuvaju u nepromenjenom stanju do okončanja spora po izlučnoj tužbi.

Do prekida prinudne naplate neće doći ako je stvar podložna kvarenju, a novac dobijen prodajom deponovaće se u sudski depozit do okončanja spora po izlučnoj tužbi.

Ako se po izlučnoj tužbi utvrdi da podnosilac tužbe nije vlasnik popisane stvari, a poreski obveznik je otuđi, uništi ili ošteti i time ugrozi naplatu poreske obaveze, Poreska uprava je dužna da u roku od pet dana od dana saznanja za ovakav postupak poreskog obveznika podnese krivičnu

prijavu državnom tužiocu, a prinudna naplata će se bez odlaganja dovršiti primenom sredstava i u odnosu na predmete izvršenja iz člana 92. stav 1. ovog zakona.

Prinudna naplata kada je stvar u posedu drugog lica

Član 103.

Ako se određena stvar poreskog obveznika nalazi kod drugog lica, ono je dužno da je, na zahtev poreskog izvršitelja, preda za svrhu prinudne naplate ili da plati poresku obavezu poreskom izvršitelju.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, smatraće se da su radnje drugog lica izvršene po nalogu poreskog obveznika.

Poreski izvršitelj dužan je da licu iz stava 1. ovog člana izda potvrdu o predaji stvari, odnosno o uplati dugovanog poreza.

Prodaja pokretnih stvari

Član 104.

Prodaja pokretnih stvari vrši se putem usmenog javnog nadmetanja ili neposrednom pogodbom između kupca i Poreske uprave, odnosno organizacije koja obavlja komisione poslove, a koju je Poreska uprava ovlastila da vrši prodaju.

Način prodaje određuje Poreska uprava.

Prodaja putem usmenog javnog nadmetanja određiće se kod stvari veće vrednosti, kada se može očekivati da će se prodati po ceni većoj od iznosa koji bi se dobio prodajom putem neposredne pogodbe.

Prodaji zaplenjenih pokretnih stvari pristupa se po isteku roka od 15 dana od dana popisa.

Do prodaje može doći i u kraćem roku ako poreski obveznik na to pristane, ako je u pitanju stvar podložna brzom kvarenju ili postoji opasnost od znatnog pada cene te stvari.

Poreska uprava će, u roku od pet dana od dana zaplene, oglasiti prodaju stvari na oglasnoj tabli i u dnevnom listu koji se prodaje na teritoriji cele Republike.

Poreski obveznik, lica zaposlena u Poreskoj upravi i sa njima povezana lica ne mogu biti kupci stvari iz stava 1. ovog člana.

Zabrana za lica iz stava 7. ovog člana odnosi se i na preprodaju kupljenih stvari, njihovo davanje u zakup, na poklon ili na korišćenje tim licima, u periodu od godinu dana po izvršenoj prodaji.

Na prvom usmenom javnom nadmetanju, kao i u roku određenom za prodaju neposrednom pogodbom, pokretna stvar se ne može prodati po ceni nižoj od 75% procenjene vrednosti.

Ako se pokretna stvar ne proda na prvom usmenom javnom nadmetanju, zaključkom se određuje i zakazuje drugo, u roku od osam dana od dana održavanja prvog javnog nadmetanja.

Na drugom usmenom javnom nadmetanju pokretna stvar se ne može prodati po ceni nižoj od 50% utvrđene procenjene vrednosti.

Ako pokretna stvar ne bude prodana ni na drugom usmenom javnom nadmetanju, javna nadmetanja se ponavljaju na način iz stava 10. ovog člana, sa najnižom cenom od jedne trećine procenjene vrednosti, sve do prodaje stvari, odnosno isteka roka od tri meseca od dana donošenja zaključka o određivanju prodaje putem usmenog javnog nadmetanja.

Pokretne stvari koje nisu prodane neposrednom pogodbom u roku iz stava 9. ovog člana prodaju se po pravilima koja važe za drugo i naredna usmena javna nadmetanja.

Pokretna stvar može se prodati po ceni nižoj od procenjene vrednosti, odnosno nižoj od 50% procenjene vrednosti, ako se sa tim pismeno saglasi poreski obveznik.

Kada su zaplenjene stvari prodane, Poreska uprava će izdati dokument o prodaji imovine kojim se kupcu potvrđuje da je na njega preneto pravo svojine i da je pravni osnov sticanja prava svojine kupovina stvari u postupku prinudne naplate poreza.

Postupak prodaje zaplenjenih stvari prekida se kada postignuta cena dostigne visinu dugovanog poreza i sporednih poreskih davanja, a preostale stvari vraćaju se poreskom obvezniku.

Ako prodaja zaplenjenih stvari nije uspela na prvom usmenom javnom nadmetanju, kao i na narednim javnim nadmetanjima, odnosno putem neposredne pogodbe, smatra se da su prodane Republici po ceni koja će se utvrditi naknadnom procenom njihove vrednosti i prenose se u svojinu Republike.

Pokretne stvari na usmenom javnom nadmetanju ili neposrednom pogodbom kupuju se u viđenom stanju.

O izvršenoj prodaji pokretnih stvari sastavlja se zapisnik.

Prinudna naplata iz nepokretnosti

Popis nepokretnosti

Član 105.

Nepokretnost se popisuje, određuje njena početna vrednost i prodaje od strane poreskog izvršitelja u postupku prinudne naplate, na osnovu rešenja o prinudnoj naplati iz člana 92. stav 2. ovog zakona.

Zaplena nepokretnosti

Član 106.

Zaplenu nepokretnosti sprovodi poreski izvršitelj u roku iz člana 108. stav 1. ovog zakona.

Pre pristupanja zapleni, poreski izvršitelj će pokazati dokument kojim potvrđuje svoja ovlašćenja i rešenje o prinudnoj naplati i pozvati poreskog obveznika da plati dugovani iznos.

Zaplenu nepokretnosti iz stava 1. ovog člana sprovodi se u prisustvu dva punoletna svedoka.

Poreski izvršitelj ovlašćen je da udalji lice koje ometa sprovođenje prinudne naplate, kao i da zatraži pomoć policije ako se ometanje nastavi ili ako lice koje poseduje nepokretnost odbije da je učini dostupnom radi sprovođenja prinudne naplate.

Na zaplenjenoj nepokretnosti vidno se označava da Republika ima založno pravo na toj nepokretnosti.

Način označavanja iz stava 5. ovog člana bliže uređuje ministar.

O izvršenoj zapleni nepokretnosti sastavlja se zapisnik.

Utvrđivanje početne vrednosti nepokretnosti

Član 107.

U roku od tri dana od konačnosti rešenja o prinudnoj naplati, Poreska uprava utvrđuje početnu vrednost nepokretnosti iz člana 106. stav 1. ovog zakona.

Način utvrđivanja početne vrednosti nepokretnosti uređuje ministar.

Početna vrednost nepokretnosti iz stava 1. ovog člana utvrđuje se rešenjem.

Prilikom utvrđivanja početne vrednosti nepokretnosti vodi se računa i o tome koliko nepokretnost manje vredi zbog toga što na njoj ostaju određena prava i tereti posle prodaje.

Protiv rešenja o utvrđivanju početne vrednosti nepokretnosti poreski obveznik može izjaviti prigovor u roku od tri dana od dana prijema.

Protiv rešenja po prigovoru žalba nije dopuštena.

Opšte o prodaji nepokretnosti

Član 108.

Prodaji zaplenjene nepokretnosti pristupa se po isteku roka od 15 dana od dana popisa, a do prodaje može doći i u kraćem roku, ako poreski obveznik na to pristane.

Poreska uprava, narednog dana po isteku roka iz stava 1. ovog člana, donosi zaključak o određivanju prodaje nepokretnosti putem usmenog javnog nadmetanja.

Oglas o prodaji nepokretnosti objavljuje se na oglasnoj tabli organizacione jedinice Poreske uprave na čijoj teritoriji se nalazi nepokretnost i istovremeno se dostavlja, radi oglašavanja, dnevnom listu koji pokriva celu teritoriju Republike, kao i poreskom obvezniku, založnim poveriocima i licima koja imaju zakonsko pravo preče kupovine na toj nepokretnosti.

Oglas o određivanju prodaje nepokretnosti sadrži naročito:

- 1) opis i adresu zaplenjene nepokretnosti koja se prodaje;
- 2) utvrđenu početnu vrednost nepokretnosti;
- 3) naznačenje službenosti i tereta koje preuzima kupac;
- 4) način, mesto, datum i sat prodaje;
- 5) iznos depozita koji polažu lica koja učestvuju na usmenom javnom nadmetanju;
- 6) rok u kojem je kupac nepokretnosti dužan da uplati iznos za koji mu je nepokretnost prodana.

Na nepokretnosti prodatoj javnim nadmetanjem ili na drugi način ne postoji pravo reklamacije.

Prodaja nepokretnosti putem usmenog javnog nadmetanja

Član 109.

Prodaja nepokretnosti vrši se u sedištu organizacione jedinice Poreske uprave koja tu prodaju sprovodi.

Na usmenom javnom nadmetanju mogu učestvovati samo lica koja su položila depozit.

Depozit iz stava 2. ovog člana polaže se na račun Poreske uprave u visini od 5% utvrđene početne vrednosti nepokretnosti.

Ponuđačima čija ponuda nije prihvaćena depozit se vraća odmah po zaključenju javnog nadmetanja.

Zainteresovani ponuđači imaju pravo da najkasnije do dana održavanja javne prodaje razgledaju nepokretnost koja je predmet javne prodaje.

Na prvom usmenom javnom nadmetanju nepokretnost se ne može prodati po ceni nižoj od 75% utvrđene početne vrednosti.

Ako se nepokretnost ne proda na prvom usmenom javnom nadmetanju, zaključkom se određuje i zakazuje drugo u roku od osam dana od dana održavanja prvog javnog nadmetanja.

Na drugom usmenom javnom nadmetanju nepokretnost se ne može prodati po ceni nižoj od 50% utvrđene početne vrednosti.

Ako nepokretnost ne bude prodana ni na drugom usmenom javnom nadmetanju, javna nadmetanja se ponavljaju na način iz stava 7. ovog člana, sa najnižom cenom od jedne trećine utvrđene početne vrednosti, sve do prodaje nepokretnosti, odnosno isteka roka iz člana 110. stav 1. ovog zakona.

Nepokretnost se može prodati po ceni nižoj od utvrđene početne vrednosti, odnosno po ceni nižoj od 50% utvrđene početne vrednosti, ako se sa tim pismeno saglasi poreski obveznik.

O toku usmenog javnog nadmetanja sastavlja se zapisnik.

Po okončanju prodaje nepokretnosti putem usmenog javnog nadmetanja, Poreska uprava donosi rešenje o prodaji nepokretnosti.

Prodaja nepokretnosti neposrednom pogodbom

Član 110.

Ako nepokretnost ne bude prodana po pravilima o usmenom javnom nadmetanju u roku od tri meseca od dana donošenja zaključka o određivanju javne prodaje usmenim javnim nadmetanjem, direktor Poreske uprave zaključkom određuje prodaju nepokretnosti neposrednom pogodbom.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, nepokretnost se ne može prodati po ceni nižoj od jedne trećine utvrđene početne vrednosti.

O toku neposredne pogodbe sastavlja se zapisnik.

Po okončanju prodaje nepokretnosti neposrednom pogodbom, Poreska uprava donosi rešenje o prodaji nepokretnosti.

Ako se nepokretnost ne može prodati ni putem neposredne pogodbe u roku od šest meseci od dana donošenja zaključka iz člana 108. stav 2. ovog zakona, Poreska uprava će doneti rešenje kojim nepokretnost prenosi u svojinu Republike u vrednosti jedne trećine utvrđene početne vrednosti.

Rešenje iz stava 5. ovog člana dostavlja se poreskom obvezniku i organu nadležnom za registar nepokretnosti.

Poreska uprava namiruje prioritarno hipotekarno potraživanje do jedne trećine utvrđene početne vrednosti nepokretnosti.

Po namirenju potraživanja prioritetnih poverilaca, Poreska uprava dostavlja dokaz o namirenju organu nadležnom za vođenje registra, sa nalogom da se hipoteka briše.

Kupci ne mogu biti, po osnovu javnog nadmetanja ili po osnovu neposredne pogodbe, poreski obveznik i lica zaposlena u Poreskoj upravi, kao ni sa njima povezana lica.

Zabrana za lica iz stava 9. ovog člana odnosi se i na preprodaju kupljene nepokretnosti, njeno davanje u zakup, na poklon ili na korišćenje tim licima, u periodu od godinu dana po izvršenoj prodaji.

Postupak sa ostvarenim prihodom od prodaje nepokretnosti

Član 111.

Kupac nepokretnosti dužan je da uplati iznos za koji mu je nepokretnost prodana u roku od osam dana od dana zaključenja usmenog

javnog nadmetanja, po umanjenju tog iznosa za položeni depozit, koji postaje deo plaćene cene.

U slučaju da kupac u ostavljenom roku ne uplati iznos za koji mu je nepokretnost prodana, prodaja se rešenjem oglašava nevažećom, a kupac gubi pravo na povraćaj položenog depozita.

U slučaju postojanja prioriternog hipotekarnog potraživanja drugog poverioca na prodatoj nepokretnosti, iz iznosa određenog u stavu 1. ovog člana prvo se namiruje potraživanje tog poverioca u skladu sa članom 110. stav 7. ovog zakona.

Po izvršenoj uplati iznosa za koji je nepokretnost prodana usmenim javnim nadmetanjem, odnosno neposrednom pogodbom i konačnosti rešenja o prodaji nepokretnosti iz člana 109. stav 12. i člana 110. stav 4. ovog zakona, Poreska uprava donosi rešenje o predaji nepokretnosti kupcu.

Rešenje o prodaji nepokretnosti kupcu iz člana 109. stav 12. i člana 110. stav 4. ovog zakona dostavlja se i poreskom obvezniku i organu nadležnom za vođenje registra nepokretnosti.

Po konačnosti rešenja o namirenju prioriternog hipotekarnog poverioca iz člana 110. stav 7. ovog zakona, Poreska uprava dostavlja to rešenje, uz dokaz da je izvršena uplata, organu nadležnom za vođenje registra nepokretnosti, radi brisanja hipoteke na nepokretnosti.

Na zaštitu kupca i njegovih prava, kao i na sve ostalo što nije posebno uređeno ovim zakonom u vezi sa prodajom nepokretnosti, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izvršni postupak.

Proglašenje nesolventnosti

Član 112.

Kada se u postupku prinudne naplate utvrdi da poreski obveznik nema imovinu iz koje se poreski dug prinudnom naplatom može namiriti, odnosno da mu je imovina koja se predaje Republici po vrednosti manja od poreskog duga, Poreska uprava će rešenjem konstatovati njegovu privremenu nesolventnost i pokrenuti stečajni postupak, u svojstvu poverioca, u skladu sa zakonom, ako je poreski obveznik pravno lice.

Ako poreski obveznik ponovo postane solventan, Poreska uprava stavlja van snage rešenje o proglašenoj nesolventnosti i nastavlja postupak prinudne naplate.

Glava šesta

POSTUPAK UTVRĐIVANJA I NAPLATE POREZA PO OSNOVU SEKUNDARNE PORESKE OBAVEZE

Utvrđivanje i naplata poreza po osnovu sekundarne poreske obaveze

Član 113.

Porez po osnovu sekundarne poreske obaveze iz člana 31. ovog zakona utvrđuje Poreska uprava rešenjem.

Rešenje iz stava 1. ovog člana ne donosi se ako je poreska obaveza prestala na način iz člana 23. ovog zakona.

Ako zakonom nije drukčije propisano, rešenje iz stava 1. ovog člana donosi se samo ako preduzetim merama prinudne naplate prema poreskom obvezniku porez nije naplaćen.

Ograničenje iz stava 3. ovog člana ne primenjuje se u slučaju iz člana 31. stav 2. tač. 3)-5) ovog zakona.

Naplata poreza po osnovu sekundarne poreske obaveze vrši se shodnom primenom odredaba ovog zakona kojim se uređuje naplata poreza.

Glava sedma

OSTALI OBLICI PRESTANKA PORESKOG DUGA

Zastarelost

Član 114.

Pravo Poreske uprave na utvrđivanje poreza i sporednih poreskih davanja, pokretanje prekršajnog postupka, kao i pravo poreskog obveznika na povraćaj poreza i sporednih poreskih davanja, zastareva za tri godine od dana kada je zastarelost počela da teče.

Pravo Poreske uprave na naplatu poreza i sporednih poreskih davanja zastareva za pet godina od dana kada je zastarelost počela da teče.

Ako poreski obveznik ne podnese poresku prijavu, u skladu sa zakonom, kao i u slučaju izbegavanja plaćanja poreza, pravo na utvrđivanje poreza i sporednih poreskih davanja i pokretanje prekršajnog postupka zastareva za pet godina od dana kada je zastarelost počela da teče.

Zastarelost prava na utvrđivanje poreza i sporednih poreskih davanja počinje da teče od prvog dana naredne godine od godine u kojoj je trebalo utvrditi porez, odnosno sporedno poresko davanje.

Zastarelost prava na pokretanje prekršajnog postupka počinje da teče od prvog dana naredne godine od godine u kojoj je učinjen prekršaj.

Zastarelost prava na naplatu poreza i sporednih poreskih davanja počinje da teče od prvog dana naredne godine od godine u kojoj je utvrđen porez, odnosno sporedno poresko davanje.

Zastarelost prava na povraćaj poreza i sporednih poreskih davanja počinje da teče od prvog dana naredne godine od godine u kojoj je poreski obveznik stekao pravo na povraćaj.

Odredbe st. 1-7. ovog člana ne primenjuju se na doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Otpis poreza

Član 115.

Vlada može, na predlog ministra, doneti odluku o delimičnom ili potpunom otpisu poreza i sporednih poreskih davanja poreskog obveznika koji se prodaje u postupku privatizacije, odnosno koji je u postupku restrukturiranja.

Poreska uprava rešenjem će otpisati dug po osnovu poreza i sporednih poreskih davanja kada se steknu uslovi iz člana 22. stav 4. ovog zakona.

Deo treći

PORESKA KONTROLA

Glava prva

OPŠTE O PORESKOJ KONTROLI

Pojam poreske kontrole

Član 116.

Poreska kontrola je postupak provere i utvrđivanja zakonitosti i pravilnosti ispunjavanja poreske obaveze, koji vrši Poreska uprava, u skladu sa ovim zakonom.

Ako se u poreskoj kontroli utvrde nepravilnosti ili propusti u izvršavanju obaveza iz poreskopavnog odnosa, poreskom obvezniku se nalaže da ih otkloni.

Oblici poreske kontrole

Član 117.

U postupku poreske kontrole Poreska uprava, u skladu sa zakonom, obavlja:

- 1) kancelarijsku kontrolu;
- 2) terensku kontrolu;
- 3) radnje u cilju otkrivanja poreskih krivičnih dela.

Plan poreske kontrole

Član 118.

Poreska kontrola vrši se na osnovu godišnjeg plana, odnosno vanrednog plana, koji donosi direktor Poreske uprave, a koji je zasnovan na oceni poreskog značaja i poreskog rizika poreskog obveznika.

Pri utvrđivanju plana iz stava 1. ovog člana, obavezno se ima u vidu i procena uticaja poreske kontrole na efikasnost naplate poreza u određenim delatnostima.

Glava druga

KANCELARIJSKA KONTROLA

Pojam kancelarijske kontrole

Član 119.

Kancelarijska kontrola predstavlja skup radnji kojima Poreska uprava proverava tačnost, potpunost i usklađenost sa zakonom, odnosno drugim propisom podataka iskazanih u poreskoj prijavi, kao i poreskom bilansu, računovodstvenim izveštajima i drugim evidencijama (u daljem tekstu: *drugi izveštaji*) poreskog obveznika, upoređivanjem sa podacima iz poreskog knjigovodstva i drugih službenih evidencija koje vodi, odnosno kojima raspolaže Poreska uprava.

Kancelarijsku kontrolu vrši, u prostorijama Poreske uprave, poreski inspektor, osim radnji kontrole prijema i obrade poreske prijave i drugih izveštaja, koje vrše službenici Poreske uprave određeni za te poslove.

Obrada poreske prijave i drugih izveštaja poreskog obveznika

Član 120.

U postupku kancelarijske kontrole prijema i obrade, proverava se matematička tačnost, formalna ispravnost i potpunost poreske prijave i drugih izveštaja, koje poreski obveznik, u skladu sa zakonom, dostavlja Poreskoj upravi.

Ako se u postupku obrade poreske prijave i drugih izveštaja utvrdi da postoji matematička greška, Poreska uprava će doneti rešenje kojim se poreskom obvezniku nalaže da plati razliku ili utvrđuje iznos povraćaja poreza.

Ako se u postupku obrade poreske prijave i drugih izveštaja utvrdi da su formalno neispravni, pogrešno popunjeni ili nepotpuni, poreski inspektor će zaključkom naložiti poreskom obvezniku da, u roku od tri dana, otkloni greške, odnosno dopuni prijavu ili druge izveštaje.

Ako poreski obveznik ne postupi po zaključku iz stava 3. ovog člana, smatraće se da poreska prijava, odnosno drugi izveštaj nisu podneti Poreskoj upravi.

Učešće poreskog obveznika u postupku kancelarijske kontrole

Član 121.

Poreski obveznik dužan je da, na poziv Poreske uprave, neposredno ili preko poreskog punomoćnika, učestvuje u daljem postupku kancelarijske kontrole i da pruži tražena objašnjenja i dokumentaciju u roku koji odredi Poreska uprava.

Neodazivanje pozivu iz stava 1. ovog člana ne odlaže postupak kancelarijske kontrole.

Promena poreske obaveze po nalazu kancelarijske kontrole

Član 122.

Ako se u postupku kancelarijske kontrole utvrdi postojanje nepravilnosti u pogledu visine poreske obaveze, poreski inspektor je dužan da sačini zapisnik o kontroli.

Poreski obveznik ima pravo da u roku od tri dana od dana prijema zapisnika o kancelarijskoj kontroli podnese primedbe na taj zapisnik.

Poreski inspektor je dužan da primedbe iz stava 2. ovog člana razmotri u roku od tri dana od dana prijema i sačini dopunu zapisnika.

Na osnovu zapisnika iz st. 1. i 3. ovog člana, Poreska uprava donosi rešenje o utvrđivanju poreza iz člana 54. stav 2. tačka 2) podtačka (1) ovog zakona.

Glava treća

TERENSKA KONTROLA

Pojam terenske kontrole

Član 123.

Terenska kontrola vrši se u poslovnim prostorijama poreskog obveznika ili na drugom mestu koje odredi rukovodilac organizacione jedinice Poreske uprave gde je poreski obveznik registrovan.

Terensku kontrolu obavlja poreski inspektor na osnovu naloga za kontrolu.

Poreski inspektor u toku terenske kontrole koristi i podatke prikupljene na način iz člana 120. stav 1. ovog zakona.

Terenska kontrola velikih poreskih obveznika vrši se u skladu sa njihovim fiskalnim značajem, na način koji bliže uređuje ministar.

Otpočinjanje terenske kontrole

Član 124.

Nalog za terensku kontrolu Poreska uprava dostavlja poreskom obvezniku neposredno pre početka kontrole.

Pre početka terenske kontrole, poreski inspektor je dužan da pokaže službenu legitimaciju poreskom obvezniku.

Poreska uprava može da odloži početak sprovođenja terenske kontrole ako poreski obveznik podnese usmeni prigovor odmah po prijemu naloga iz stava 1. ovog člana, navodeći razloge za odlaganje kontrole, s tim što je u roku od 24 časa od prijema naloga dužan da dostavi prigovor u pismenom obliku Poreskoj upravi.

Ako poreski inspektor oceni da je usmeni prigovor izjavljen da bi se ometala terenska kontrola, otpočeće postupak kontrole i navesti u zapisniku razloge na osnovu kojih je doneo takvu odluku.

Po prigovoru iz stava 3. ovog člana, Poreska uprava donosi zaključak protiv kojeg nije dopušten pravni lek.

Mesto terenske kontrole

Član 125.

Poreski obveznik dužan je da, ako se terenska kontrola vrši u njegovim poslovnim prostorijama, obezbedi odgovarajuće mesto za rad poreskog inspektora.

Ako ne postoji odgovarajući prostor za vršenje terenske kontrole, uz pristanak poreskog obveznika, kontrola se može obaviti u njegovim stambenim prostorijama, odnosno na drugom mestu koje odredi Poreska uprava, u skladu sa članom 123. stav 1. ovog zakona.

Ako se terenska kontrola ne obavlja u poslovnim prostorijama poreskog obveznika, poreski inspektor je dužan da pregleda prostorije i o tome sačini belešku, koja se unosi u zapisnik iz člana 128. ovog zakona.

Poreski inspektor ima pravo da uđe na zemljište i u poslovne prostorije poreskog obveznika, a po odobrenju suda i u stan poreskog obveznika, radi vršenja kontrole.

Poreskom obvezniku ili njegovom punomoćniku, odnosno zastupniku mora se pružiti mogućnost da prisustvuju pregledu zemljišta, prostorija, odnosno stana iz stava 4. ovog člana.

Ako lica iz stava 5. ovog člana ne koriste mogućnost da prisustvuju pregledu zemljišta, prostorija, odnosno stana, a poreski inspektor oceni da se na taj način onemogućava ili odlaže sprovođenje poreske kontrole, obaviće kontrolu iz stava 4. ovog člana i bez njihovog prisustva, uz prisustvo dva punoletna svedoka.

Činjenice iz stava 6. ovog člana poreski inspektor unosi u zapisnik.

Vreme terenske kontrole

Član 126.

Terenska kontrola obavlja se u toku radnog vremena poreskog obveznika, a izuzetno i po isteku radnog vremena, ako to nalaže svrha kontrole ili ako poreski obveznik na to pristane.

Poreski inspektor može privremeno zapečatiti poslovni ili skladišni prostor poreskog obveznika po isteku radnog vremena poreskog obveznika.

Mera iz stava 2. ovog člana ostaje najduže do početka radnog vremena poreskog obveznika prvog narednog radnog dana.

O meri iz stava 2. ovog člana donosi se zaključak, protiv kojeg pravni lek nije dopušten.

Obaveza učestvovanja poreskog obveznika u postupku terenske kontrole

Član 127.

Poreski obveznik je dužan da učestvuje u utvrđivanju činjeničnog stanja i daje obaveštenja i izjave na zahtev poreskog inspektora.

Poreski obveznik je dužan da poreskom inspektoru omogući uvid u stanje sirovina, reproduktionog materijala, poluproizvoda, gotovih proizvoda i robe (u daljem tekstu: *roba*) i opreme, kao i da omogući uvid u poslovne knjige, evidencije i drugu dokumentaciju ili isprave.

Ako nije u mogućnosti da prisustvuje terenskoj kontroli, poreski obveznik će odrediti lice koje, u njegovo ime, izvršava obaveze iz st. 1. i 2. ovog člana.

Neizvršavanje obaveza iz st. 1-3. ovog člana poreskog obveznika ne odlaže vršenje terenske kontrole.

Poreski inspektor može zahtevati podatke, odnosno uvid u dokumentaciju i od zaposlenih kod poreskog obveznika ili drugih lica.

Poreski inspektor zahtev iz stava 5. ovog člana saopštava usmeno.

Lica iz stava 5. ovog člana dužna su da podatke kojima raspolažu, odnosno dokumentaciju učine dostupnim poreskom inspektoru.

Zapisnik

Član 128.

Poreski inspektor sastavlja zapisnik o terenskoj kontroli.

Svaka stranica zapisnika mora biti označena rednim brojem i potpisana.

Zapisnik o terenskoj kontroli dostavlja poreskom obvezniku, u roku od tri dana od dana završetka kontrole.

Na zapisnik o terenskoj kontroli poreski obveznik ima pravo da podnese primedbe u roku od pet dana od dana prijema zapisnika.

Ako su primedbe podnete na stranom jeziku u roku iz stava 4. ovog člana, smatraće se da su blagovremeno podnete ako se u roku od naredna dva dana dostavi prevod primedbi na srpski jezik.

Ako su u primedbama izneti novi dokazi i činjenice, zbog kojih bi trebalo promeniti činjenično stanje utvrđeno u zapisniku ili izmeniti ranije pravne ocene, poreski inspektor će o takvim dokazima i činjenicama ili o novim pravnim ocenama sastaviti dopunski zapisnik.

Na dopunski zapisnik iz stava 6. ovog člana ne može se izjaviti prigovor.

Ako se na osnovu zapisnika, odnosno dopunskog zapisnika o terenskoj kontroli utvrdi da nema osnova za izmenu poreske obaveze, o tome se poreski obveznik obaveštava u pismenoj formi, u roku od 30 dana od dana uručenja zapisnika, odnosno dopunskog zapisnika.

Poresko rešenje koje se donosi u terenskoj kontroli

Član 129.

Ako se u postupku terenske kontrole utvrdi da poreski obveznik nije primenio, ili nije pravilno primenio propise prilikom utvrđivanja poreza koje obveznik sam vrši, na osnovu zapisnika o izvršenoj terenskoj kontroli, odnosno dopunskog zapisnika, donosi se rešenje iz člana 54. stav 2. tačka 2) podtačka (1) ovog zakona.

Poreska uprava donosi rešenje iz stava 1. ovog člana u roku od 60 dana od dana dostavljanja zapisnika, odnosno dopunskog zapisnika o terenskoj kontroli.

Glava četvrta

MERE ZA OTKLANJANJE UTVRĐENIH POVREDA ZAKONA I NEPRAVILNOSTI U PRIMENI PROPISA

Mere oduzimanja robe u toku poreske kontrole

Član 130.

U toku poreske kontrole poreski inspektor oduzeće robu u slučajevima:

- 1) kada postoji sumnja da su roba ili sirovine, odnosno reprodukcioni materijal, upotrebljeni, nabavljeni bez plaćenog poreza ili na neki drugi, suprotan propisima, način, a poreski obveznik nema dokaza da ih je nabavio u skladu sa propisima i uz plaćanje poreza, ako je ono propisano;

- 2) kada robu stavlja u promet lice koje nije registrovano, odnosno ovlašćeno za obavljanje te delatnosti;
- 3) kada se vrši proizvodnja robe radi stavljanja u promet, odnosno kada se vrši promet robe, a roba nije propisno evidentirana u poslovnim knjigama i drugim propisanim evidencijama;
- 4) kada se vrši transport robe bez propisane dokumentacije (otpremnic, tovarni list, račun i sl.);
- 5) kada se roba prodaje van registrovanih poslovnih prostorija ili drugog mesta određenog za prodaju od strane nadležnog organa.

U slučaju iz stava 1. ovog člana poreski inspektor oduzeće i prevozno ili drugo sredstvo kojim se roba transportuje, odnosno stavlja u promet, ako je vrednost robe veća od jedne trećine vrednosti tog sredstva.

Prevozno ili drugo sredstvo oduzeće se i kada vrednost robe nije veća od jedne trećine vrednosti tog sredstva, ako je ono, posle fabričke izrade, dodatno opremljeno posebnim prostorom za skrivanje ili tajno transportovanje robe.

Mere privremene zabrane obavljanja delatnosti u toku poreske kontrole

Član 131.

U toku poreske kontrole poreski inspektor može poreskom obvezniku izreći zabranu vršenja delatnosti u trajanju do 30 dana ako utvrdi da se:

- 1) delatnost obavlja tako da robu i usluge ne prati verodostojna dokumentacija od značaja za utvrđivanje poreza (otpremnic, faktura, izjava kupca i dr.);
- 2) izbegava utvrđivanje i plaćanje poreza tako što se ne uplaćuje dnevni pazar, u skladu sa propisima;
- 3) izbegava utvrđivanje i plaćanje poreza radnim angažovanjem lica koja nemaju zaključen ugovor o radu ili drugi akt o radnom angažovanju donet u skladu sa propisima o radnim odnosima, kao i ako ta lica nisu, u skladu sa propisima, prijavljena nadležnoj organizaciji obaveznog socijalnog osiguranja;
- 4) promet od prodaje roba ili pružanja usluga ne registruje preko fiskalne kase ili na drugi propisani način.

Mere posle obavljene poreske kontrole

Član 132.

Ako se u postupku poreske kontrole utvrdi da postoje okolnosti koje ukazuju da je počinjen poreski prekršaj, na osnovu zapisnika, odnosno dopunskog zapisnika iz člana 128. ovog zakona, Poreska uprava donosi rešenje iz člana 129. ovog zakona.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana nalaže se poreskom obvezniku da u roku određenom rešenjem otkloni utvrđene povrede zakona, odnosno nepravilnosti u primeni propisa.

Ako poreski obveznik ne postupi po rešenju iz stava 1. ovog člana u ostavljenom roku, Poreska uprava preduzima mere:

- 1) zabrane raspolaganja sredstvima na računu, osim u svrhu izmirenja obaveza po osnovu poreza;
- 2) privremene zabrane obavljanja delatnosti;
- 3) privremene zabrane obavljanja pojedinih poslova;
- 4) privremenog oduzimanja dokumentacije;
- 5) privremene zabrane otuđenja stvari u slučaju osnovane sumnje da će poreski obveznik osujetiti, odnosno onemogućiti izmirivanje poreske obaveze.

Mere iz stava 3. ovog člana može naložiti i poreski inspektor u slučaju iz člana 130. stav 1. ovog zakona, u toku ili po završetku poreske kontrole.

Dejstvo mera iz stava 3. ovog člana traje dok poreski obveznik ne otkloni utvrđene povrede zakona, odnosno nepravilnosti u primeni propisa.

Rešenje o merama

Član 133.

Mere iz čl. 130. i 131. i člana 132. stav 4. ovog zakona poreski inspektor naređuje rešenjem.

Poreski inspektor može mere iz člana 130. ovog zakona narediti usmenim rešenjem, kada oceni da je ugrožena naplata poreza.

Konstatacija o donetom usmenom rešenju unosi se u zapisnik o poreskoj kontroli.

Mere iz člana 132. stav 3. ovog zakona donosi rešenjem Poreska uprava.

Postupak sa stvarima oduzetim u postupku kontrole

Član 134.

Kad poreski inspektor naredi meru oduzimanja stvari iz člana 130. ovog zakona, dužan je da ih uskladišti na mestu određenom aktom ministra iz stava 5. ovog člana.

Ako je oduzeta stvar podložna kvarenju ili ako njeno čuvanje iziskuje velike troškove, Poreska uprava prodaće tu stvar bez odlaganja.

Prodaja stvari iz stava 2. ovog člana vrši se po postupku koji se primenjuje u prinudnoj naplati.

Po konačnosti rešenja iz člana 133. stav 1. ovog zakona, odnosno po okončanju postupka pokrenutog u skladu sa odredbama člana 138. ovog zakona, oduzete stvari, osim stvari iz stava 2. ovog člana, prodaju se putem javne prodaje, odnosno preko trgovačke mreže, a oduzete cigarete bez kontrolne akcizne markice komisijski se uništavaju.

Postupak sa stvarima iz st. 2-4. ovog člana bliže uređuje ministar.

Sredstva ostvarena prodajom stvari, po odbitku troškova, uplaćuju se u budžet Republike.

Glava peta

OTKRIVANJE PORESKIH KRIVIČNIH DELA

Poreska policija

Član 135.

Otkrivanje poreskih krivičnih dela i njihovih izvršilaca obavlja Poreska policija.

Poreska krivična dela su krivična dela uređena ovim zakonom.

Radi otkrivanja poreskih krivičnih dela i njihovih izvršilaca, Poreska policija u pretkrivičnom postupku može da postupa kao organ unutrašnjih poslova i ovlašćena je da, u skladu sa zakonom i u saradnji s ovim organom, preuzima potražne radnje, izuzev ograničenja kretanja, kao i da pozove i sasluša osumnjičenog, bez prava na njegovo prinudno dovođenje.

Oblik i način ostvarivanja saradnje iz stava 3. ovog člana sporazumno će svojim aktom bliže urediti ministar finansija i ekonomije i ministar unutrašnjih poslova.

Dostavljanje izveštaja Poreskoj policiji

Član 136.

Ako poreski inspektor u postupku poreske kontrole utvrdi da činjenice i okolnosti ukazuju na postojanje osnova sumnje da je izvršeno poresko krivično delo, dužan je da o tome sastavi izveštaj i da ga, zajedno sa pribavljenim dokazima, odmah dostavi nadležnom rukovodiocu Poreske uprave.

Nadležni rukovodilac Poreske uprave iz stava 1. ovog člana dužan je da u roku od 24 sata od prijema izveštaja iz stava 1. ovog člana taj izveštaj sa dokazima prosledi rukovodiocu Poreske policije.

Ako poreski inspektor u postupku poreske kontrole utvrdi da činjenice i okolnosti ukazuju na postojanje osnova sumnje da je izvršeno krivično delo iz drugih oblasti, ili prekršaj za koji Poreska uprava nije nadležna, Poreska uprava podnosi krivičnu, odnosno prekršajnu prijavu nadležnom državnom organu.

Podnošenje krivične prijave

Član 137.

Na osnovu prikupljenih obaveštenja Poreska policija sastavlja krivičnu prijavu, u kojoj navodi dokaze za koje je saznala prilikom prikupljanja obaveštenja i podnosi je državnom tužiocu.

Uz krivičnu prijavu iz stava 1. ovog člana dostavljaju se i dokumentacija, pribavljeni izveštaji, izjave i drugi materijali koji su relevantni za uspešno vođenje postupka.

Ako Poreska policija, posle podnošenja krivične prijave, sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove krivičnog dela, dužna je da prikupi potrebna obaveštenja i izveštaj o tome, kao dopunu krivične prijave, dostavi državnom tužiocu.

Poreska policija dužna je da u krivičnom postupku saraduje sa sudom i tužilaštvom.

Postupak po krivičnoj prijavi

Član 138.

Državni tužilac dužan je da uzme u razmatranje krivičnu prijavu iz člana 137. stav 1. ovog zakona u roku od tri dana od dana prijema.

Državni tužilac dužan je da o svojoj odluci po krivičnoj prijavi obavesti rukovodioca Poreske policije u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

Prijava nadležnom organu

Član 139.

Ako se u postupku iz člana 135. stav 3. ovog zakona utvrdi da u radnjama lica nema elemenata krivičnog dela, već one predstavljaju druga kažnjiva dela, inspektor Poreske policije će podneti odgovarajuću prijavu nadležnom organu.

Nadležni organ iz stava 1. ovog člana dužan je da uzme u razmatranje prijavu u roku od tri dana od dana prijema.

Nadležni organ kojem je podneta prijava iz stava 1. ovog člana dužan je da o ishodu postupka obavesti rukovodioca Poreske policije u roku od osam dana od dana donošenja odluke povodom prijave.

Činjenice i dokaze od značaja za visinu poreske obaveze, utvrđene u postupku iz člana 135. stav 3. ovog zakona, inspektor Poreske policije dostavlja organizacionoj jedinici Poreske uprave gde je poreski obveznik registrovan.

Deo četvrti

POSTUPAK PO PRAVNOM LEKU

Dopuštenost žalbe

Član 140.

Protiv poreskog upravnog akta kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obavezama iz poreskopravnog odnosa može se podneti žalba.

Žalba se može podneti i kada po zahtevu poreskog obveznika za donošenje poreskog upravnog akta rešenje nije doneto u propisanom roku.

Protiv konačnog poreskog upravnog akta može se pokrenuti upravni spor, ako zakonom nije drukčije propisano.

Tužba u upravnom sporu može se podneti, kao da je žalba odbijena, i onda kada podnosilac tužbe istakne da o njegovoj žalbi odluka nije doneta u zakonskom roku.

Podneta tužba ne odlaže izvršenje poreskog upravnog akta.

Pravo na podnošenje žalbe

Član 141.

Žalbu može podneti lice o čijim je pravima ili obavezama odlučeno u prvostepenom poreskom postupku i lice koje ima pravni interes.

Rok za žalbu

Član 142.

Žalba se podnosi u roku od 15 dana od dana prijema poreskog upravnog akta, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

Podnošenje žalbe

Član 143.

Žalba se podnosi nadležnom drugostepenom poreskom organu, a predaje se neposredno ili preporučenom poštom, odnosno izjavljuje na zapisnik prvostepenom poreskom organu.

Žalba podneta u zakonskom roku nenadležnom organu smatra se kao blagovremeno podneta nadležnom organu.

U žalbi se navode poreski upravni akt protiv kojeg se podnosi žalba, žalbeni razlozi i dokazi za poništenje, izmenu ili ukidanje tog akta.

U postupku po žalbi teret dokazivanja je na žaliocu.

Podnosilac žalbe dužan je da žalbu potpiše.

Postupanje prvostepenog organa po žalbi

Član 144.

Nedopuštenu, neblagovremenu ili od neovlašćenog lica izjavljenu žalbu prvostepeni poreski organ odbaciće zaključkom.

Protiv zaključka iz stava 1. ovog člana može se podneti žalba u roku od osam dana od dana prijema zaključka.

Prvostepeni poreski organ može usvojiti žalbu i poreski upravni akt izmeniti ako:

- 1) oceni da je žalba opravdana i da nije potrebno sprovesti novo utvrđivanje činjenica;
- 2) oceni da je sprovedeni postupak bio nepotpun, a to je moglo biti od uticaja na rešavanje;
- 3) žalilac u žalbi iznosi nove činjenice i dokaze koji bi mogli biti od uticaja na drukčije rešavanje stvari;
- 4) žalioocu nije, a moralo je biti, omogućeno da učestvuje u postupku;
- 5) je žalilac propustio da učestvuje u postupku, ali je u žalbi opravdao to propuštanje.

U slučaju iz stava 3. tačka 1) ovog člana ne sprovodi se dopunski postupak, a u slučaju iz stava 3. tač. 2) - 5) ovog člana dopunski postupak se sprovodi.

Protiv novog poreskog upravnog akta iz stava 3. ovog člana može se podneti žalba.

Prvostepeni organ može izmeniti novi poreski upravni akt iz stava 3. ovog člana sve dok žalbu ne dostavi na rešavanje drugostepenom organu.

U slučaju iz stava 3. ovog člana prvostepeni poreski organ odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

Organ nadležan za rešavanje po žalbi

Član 145.

O žalbi protiv prvostepenog poreskog upravnog akta odlučuje nadležni drugostepeni poreski organ određen ovim zakonom.

Stranke u postupku po žalbi

Član 146.

Stranke u postupku po žalbi su:

- 1) žalilac;
- 2) lice koje ima pravni interes.

Pravno dejstvo žalbe

Član 147.

Žalba ne odlaže izvršenje poreskog upravnog akta.

Izuzetno, drugostepeni poreski organ može odložiti izvršenje poreskog upravnog akta protiv kojeg je izjavljena žalba, ako poreski obveznik dokumentuje da bi plaćanjem poreza ili sporednih poreskih davanja pre konačnosti pobijanog akta pretrpeo bitnu ekonomsku štetu.

Zaključak o odlaganju izvršenja, protiv kojeg žalba nije dopuštena, donosi po hitnom postupku drugostepeni poreski organ.

Po žalbi drugostepeni poreski organ mora odlučiti u roku od 50 dana od dana predaje žalbe.

Ako se postupak po žalbi okonča na način iz člana 152. stav 3. ovog zakona, prvostepeni poreski organ je dužan da postupi po nalogu drugostepenog poreskog organa u roku od 20 dana od dana prijema drugostepenog rešenja.

Ako je na osnovu poreskog rešenja protiv kojeg je izjavljena žalba pokrenut postupak prinudne naplate, a postupak po žalbi se ne okonča u roku iz st. 4. i 5. ovog člana, prinudna naplata se prekida zaključkom dok se poreskom obvezniku ne dostavi rešenje po žalbi, odnosno dok prvostepeni poreski organ ne postupi po nalogu drugostepenog poreskog organa.

Odustanak od žalbe

Član 148.

Podnosilac žalbe može odustati od žalbe do donošenja rešenja po žalbi.

Ako poreski obveznik odustane od žalbe, postupak po žalbi obustavlja se zaključkom.

Odustankom od žalbe poreski obveznik ne gubi pravo na novu žalbu ako rok za žalbu nije istekao.

Privremeni prekid postupka

Član 149.

Ako odluka po žalbi zavisi od prethodnog pitanja koje je predmet sudskog spora ili je u nadležnosti drugog upravnog organa, drugostepeni

poreski organ zaključkom privremeno prekida postupak po žalbi do rešavanja prethodnog pitanja.

Rešavanje drugostepenog poreskog organa po žalbi

Član 150.

Ako je žalba nedopuštena, neblagovremena ili izjavljena od neovlašćenog lica, a prvostepeni poreski organ je propustio da je zbog toga odbaci, odbaciće je drugostepeni poreski organ.

Ako žalbu ne odbaci, drugostepeni poreski organ uzima predmet u rešavanje.

Drugostepeni poreski organ može da:

- 1) odbije žalbu;
- 2) poništi poreski upravni akt u celosti ili delimično;
- 3) izmeni poreski upravni akt.

Odbijanje žalbe

Član 151.

Drugostepeni poreski organ će odbiti žalbu kada utvrdi da je prvostepeni postupak pravilno sproveden i da je poreski upravni akt pravilno i na zakonu zasnovan, a žalba neosnovana.

Drugostepeni poreski organ odbiće žalbu i kada nađe da je u prvostepenom postupku bilo nedostataka, ali da su oni takvi da nisu mogli uticati na rešenje poreske upravne stvari.

Ako drugostepeni poreski organ nađe da je prvostepeni poreski upravni akt zasnovan na zakonu, ali zbog drugih razloga, a ne zbog onih navedenih u aktu, on će u svom rešenju navesti te razloge, a žalbu odbiti.

Poništavanje poreskog upravnog akta

Član 152.

Ako drugostepeni poreski organ utvrdi da su u prvostepenom poreskom postupku činjenice nepotpuno ili pogrešno utvrđene, da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja bi bila od uticaja na rešavanje poreske upravne stvari, ili da je dispozitiv pobijanog poreskog

upravnog akta nejasan ili je u protivrečnosti s obrazloženjem, on će dopuniti postupak i otkloniti izložene nedostatke, sam ili preko prvostepenog poreskog organa ili zamoljenog organa.

Ako drugostepeni poreski organ nađe da se na osnovu činjenica utvrđenih u dopunskom postupku poreska upravna stvar mora rešiti drukčije nego što je rešena u prvostepenom poreskom upravnom aktu, on će rešenjem poništiti prvostepeni poreski upravni akt i sam rešiti poresku upravnu stvar.

Ako drugostepeni poreski organ nađe da će nedostatke prvostepenog poreskog postupka brže i ekonomičnije otkloniti prvostepeni poreski organ, on će svojim rešenjem poništiti prvostepeni poreski upravni akt i vratiti predmet prvostepenom poreskom organu na ponovni postupak. U tom slučaju drugostepeni poreski organ dužan je da svojim rešenjem ukaže prvostepenom poreskom organu u kojem pogledu treba da dopuni postupak, a prvostepeni organ dužan je da u svemu postupi po drugostepenom rešenju i da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 20 dana od dana prijema drugostepenog rešenja, donese novo rešenje.

Protiv novog rešenja iz stava 3. ovog člana dopuštena je žalba.

Ako drugostepeni poreski organ utvrdi da su u prvostepenom poreskom upravnom aktu pogrešno ocenjeni dokazi, da je iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak u pogledu činjeničnog stanja, da je pogrešno primenjen pravni propis na osnovu kojeg se rešava stvar, ili ako nađe da je na osnovu slobodne ocene trebalo doneti drukčije rešenje, on će svojim rešenjem poništiti prvostepeni poreski upravni akt i sam rešiti stvar.

Ako drugostepeni poreski organ utvrdi da je poreski upravni akt pravilan u pogledu utvrđenih činjenica i u pogledu primene zakona, ali da se cilj zbog kojeg je akt donet može postići i drugim sredstvima povoljnijim za poreskog obveznika, on će izmeniti prvostepeni poreski upravni akt u tom smislu.

Oglašavanje poreskog upravnog akta ništavim

Član 153.

Ako drugostepeni poreski organ utvrdi da je u prvostepenom postupku učinjena nepravilnost koja čini poreski upravni akt ništavim, oglasiće takav akt ništavim, kao i onaj deo postupka koji je sproveden posle te nepravilnosti.

Ako drugostepeni poreski organ utvrdi da je prvostepeni poreski upravni akt doneo nenadležni organ, on će taj akt po službenoj dužnosti poništiti i dostaviti predmet nadležnom organu na rešavanje.

Poništavanje i izmena poreskog rešenja u vezi s upravnim sporom

Član 154.

Poreski organ protiv čijeg je rešenja blagovremeno pokrenut upravni spor može, do okončanja spora, da poništi ili izmeni svoje rešenje iz onih razloga iz kojih bi sud mogao da poništi to rešenje.

Poništavanje ili izmena rešenja iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo ako se na taj način otklanja nepravilnost ili nezakonitost u postupku donošenja rešenja i ako se time poreski obveznik ne dovodi u nepovoljniji položaj.

Poresko rešenje iz stava 1. ovog člana dostavlja se poreskom obvezniku i nadležnom sudu.

Deo peti

PRAVNA POMOĆ U PORESKIM STVARIMA

Opšte odredbe

Član 155.

Pravna pomoć, u smislu ovog zakona, je pomoć koju državni organi i organizacije, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave pružaju Poreskoj upravi dostavljanjem informacija ili primenom određenih mera potrebnih za sprovođenje poreskog postupka, a na osnovu zahteva Poreske uprave.

Uslovi pružanja pravne pomoći

Član 156.

Poreska uprava može zahtevati pravnu pomoć u poreskom postupku ako:

- 1) ne može sama da obavi službenu radnju;
- 2) ne raspolaže odgovarajućim uređajima ili sredstvima, neophodnim za obavljanje službene radnje;
- 3) bi službenu radnju mogla da obavi samo uz značajno veći trošak nego zamoljeni organ, odnosno organizacija.

Ako zamoljeni organ, odnosno organizacija odbije da pruži traženu pravnu pomoć ili ne odgovori na zahtev Poreske uprave u ostavljenom roku, Poreska uprava obaveštava ministra.

Međunarodna pravna pomoć

Član 157.

Međunarodnom pravnom pomoći, u smislu ovog zakona, smatra se pravo Poreske uprave da se u toku poreskog postupka obrati za pružanje pravne pomoći inostranom poreskom organu, kao i obaveza Poreske uprave da takvu pomoć pruži inostranom poreskom organu.

Pružanje međunarodne pravne pomoći zasniva se na međunarodnim ugovorima.

Ako pružanje međunarodne pravne pomoći nije uređeno međunarodnim ugovorom, pravna pomoć će se pružiti pod uslovima:

- 1) ako postoji reciprocitet;
- 2) ako se država koja prima pravnu pomoć obaveže da primljene informacije i dokumentaciju koristi samo u svrhu poreskog, prekršajnog ili krivičnog postupka, kao i da će biti dostupne samo licima, organima uprave, odnosno pravosudnim organima nadležnim za određeni poreski predmet ili sprovođenje prekršajnog, odnosno krivičnog postupka u vezi sa tim predmetom;
- 3) ako država kojoj se pruža pravna pomoć izrazi spremnost da kod poreza na dohodak, dobit i imovinu sporazumno izbegne moguće dvostruko oporezivanje odgovarajućim razgraničenjem poreske jurisdikcije;
- 4) ako zadovoljenje zamolnice ne ugrožava javni poredak ili druge bitne interese Republike;
- 5) ako ne postoji opasnost da bi pružanje pravne pomoći dovelo do odavanja službene ili profesionalne tajne ili da bi se rezidentnom poreskom obvezniku mogla naneti šteta većih razmera.

Obaveze državnih organa i organizacija i organa teritorijalne autonomije i lokalne samouprave

Član 158.

Državni organi i organizacije, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave dužni su da Poreskoj upravi po službenoj dužnosti

dostave činjenice koje su saznali vršeći poslove iz svoje nadležnosti, a koje su od značaja za utvrđivanje poreske obaveze.

Pravna pomoć u odnosima sa Republikom Crnom Gorom

Član 159.

Pružanje pravne pomoći u odnosima sa Republikom Crnom Gorom zasniva se na sporazumu nadležnih državnih organa Republike i Republike Crne Gore.

Pravna pomoć iz stava 1. ovog člana pruža se ako postoji reciprocitet.

Vlada može odlučiti o prestanku reciprociteta, na obrazloženi predlog ministra.

Deo šesti

NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA PORESKE UPRAVE

Nadležnost Poreske uprave

Član 160.

Poreska uprava:

- 1) vrši registraciju poreskih obveznika dodeljivanjem PIB i vodi jedinstven registar poreskih obveznika;
- 2) vrši utvrđivanje poreza u skladu sa zakonom;
- 3) vrši poresku kontrolu u skladu sa zakonom;
- 4) vrši redovnu i prinudnu naplatu poreza i sporednih poreskih davanja;
- 5) otkriva poreska krivična dela i njihove izvršioce i u vezi sa tim preduzima zakonom propisane mere;
- 6) pokreće i vodi prvostepeni i drugostepeni prekršajni postupak i izriče kazne i zaštitne mere za poreske prekršaje;
- 7) odlučuje o žalbama izjavljenim protiv rešenja donetih u poreskom postupku;
- 8) stara se o primeni međunarodnih ugovora o izbegavanju dvostrukog oporezivanja;

- 9) razvija jedinstveni poreski informacijski sistem;
- 10) vodi poresko knjigovodstvo;
- 11) planira i sprovodi obuku zaposlenih;
- 12) pruža stručnu pomoć poreskim obveznicima u primeni poreskih propisa, u skladu sa kodeksom ponašanja zaposlenih u Poreskoj upravi;
- 13) obezbeđuje javnost u radu;
- 14) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

Poreska policija

Član 161.

Za izvršavanje poslova na otkrivanju i prijavljivanju poreskih krivičnih dela i njihovih izvršilaca obrazuje se Poreska policija, kao posebna organizaciona jedinica Poreske uprave.

Poreska policija planira, organizuje i izvršava poslove iz stava 1. ovog člana, u skladu sa zakonom.

Poreskom policijom rukovodi glavni inspektor Poreske policije koga, na predlog ministra, postavlja Vlada.

Službena značka i legitimacija

Član 162.

Inspektoru poreske policije izdaje se službena značka i legitimacija ovlašćenog službenog lica.

Inspektor poreske policije u obavljanju poslova mora imati službenu značku i legitimaciju.

Akt o službenoj legitimaciji inspektora poreske policije, poreskog inspektora i poreskog izvršitelja, kao i o službenoj znački inspektora poreske policije donosi ministar.

Poresko knjigovodstvo

Član 163.

Poreska uprava vodi poresko knjigovodstvo.

Poresko knjigovodstvo vodi se na način uređen aktom koji donosi ministar.

Isprava izdata na osnovu podataka iz poreskog knjigovodstva smatra se javnom ispravom.

Poreski informacioni sistem

Član 164.

Informacioni sistem Poreske uprave je jedinstven.

Program razvoja informacionog sistema Poreske uprave donosi ministar, na predlog direktora Poreske uprave.

Program iz stava 2. ovog člana sadrži naročito:

- 1) stvaranje tehničkih pretpostavki za razvijanje jedinstvenog informacionog sistema Poreske uprave;
- 2) razvojne pravce, dinamiku izgradnje i opremanja;
- 3) potrebna sredstva i način njihovog obezbeđivanja.

U okviru svog informacionog sistema, Poreska uprava uređuje i obezbeđuje standarde, definicije, klasifikacije i nomenklature, kodiranje podataka, tehniku obrade, prenos i iskazivanje podataka.

Ovlašćenja Poreske uprave u poreskom i poreskom prekršajnom postupku

Član 165.

Po žalbama izjavljenim protiv prvostepenih rešenja donetih u poreskom postupku rešava ministar ili lice koje on ovlasti.

Postupak za izricanje novčanih kazni i zaštitnih mera za poreske prekršaje Poreska uprava vodi po zakonu kojim se uređuje prekršajni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Poreska uprava vodi drugostepeni postupak po žalbama izjavljenim protiv rešenja o izricanju novčane kazne za poreski prekršaj.

Oslobađanje od troškova u poreskom postupku

Član 166.

U poreskom postupku Poreska uprava ne plaća takse, naknade i druge troškove za radnje i usluge koje joj, u tom postupku, pružaju državni organi, organi nadležni za vođenje registara, nosioci platnog prometa i drugi organi i organizacije.

Rukovođenje

Član 167.

Poreskom upravom rukovodi direktor.

Direktora postavlja Vlada, na predlog ministra.

Direktor Poreske uprave obezbeđuje koordinaciju rada i jedinstvenu primenu poreskih propisa na celokupnoj teritoriji Republike, koja se ostvaruje aktima ministra (pravilnici, naredbe, uputstva, obavezne instrukcije) i neposrednim izdavanjem uputstava za rad.

Na predlog direktora Poreske uprave, ministar uređuje:

- 1) unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mesta u Poreskoj upravi, kojom se propisuju posebna znanja i sposobnosti za pojedina radna mesta;
- 2) prava i obaveze zaposlenih u Poreskoj upravi iz radnog odnosa (zvanja, plate, naknade zarada, kriterijumi za stimulatивно nagrađivanje, priznanja, vođenje disciplinskog postupka i izricanje disciplinskih mera, kao i ovlašćenje za vođenje disciplinskog postupka i prenošenje tog ovlašćenja);
- 3) stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih u Poreskoj upravi;
- 4) pravila ponašanja zaposlenih u Poreskoj upravi;
- 5) poslove koji su nespojivi sa službenom dužnošću;
- 6) druga pitanja u skladu sa zakonom.

Organizacione jedinice

Član 168.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Poreske uprave obrazuju se organizacione jedinice.

Način obrazovanja, broj, struktura, mreža i delokrug organizacionih jedinica iz stava 1. ovog člana uređuju se aktom ministra, na predlog direktora Poreske uprave.

Određeni poslovi Poreske uprave mogu se vršiti izvan sedišta organizacione jedinice, o čemu odlučuje direktor Poreske uprave.

Radni odnosi

Član 169.

Na zaposlene u Poreskoj upravi primenjuju se propisi o državnoj upravi, propisi o radnim odnosima i platama u državnim organima, kao i propisi iz oblasti zdravstvenog i penzijsko-invalidskog osiguranja i obrazovanja, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Lice koje je u drugom organu, organizaciji ili pravnom licu bilo u radnom odnosu do pet godina, a zasniva radni odnos u Poreskoj upravi na radnom mestu poreskog inspektora ili inspektora Poreske policije, dužno je da u roku od šest meseci od zasnivanja radnog odnosa položi dopunski stručni ispit, na način i prema programu koji donosi ministar.

Pripravnik u Poreskoj upravi, pored stručnog ispita za zaposlene u državnim organima, polaže i stručni ispit na način i po programu iz stava 2. ovog člana.

Zaposleni u Poreskoj upravi dužni su da izvršavaju naloge direktora, odnosno neposrednog rukovodioca izdate radi obavljanja poslova, osim onih kojima se nalaže izvršenje radnji koje predstavljaju krivično delo.

Zaposleni u Poreskoj upravi su dužni da poslove iz svoje nadležnosti obavljaju i posle isteka radnog vremena, subotom, nedeljom i u dane državnih praznika, kada je to neophodno.

Zaposleni u Poreskoj upravi ne mogu obavljati poslove koji su nespojivi sa službenom dužnošću, a prilikom obavljanja poslova iz svoje nadležnosti dužni su da poštuju pravila ponašanja zaposlenih u Poreskoj upravi.

Zaposleni su dužni da se stručno obrazuju, osposobljavaju i usavršavaju prema programu Poreske uprave.

Inspektoru Poreske policije računa se uvećani staž osiguranja, tako što se svakih 12 meseci efektivno provedenih na radu računa kao 16 meseci staža osiguranja.

Inspektoru Poreske policije kod koga nastanu promene u psihofizičkom ili opštem zdravstvenom stanju, koje ga čine nesposobnim za vršenje poslova inspektora Poreske policije, prestaje radni odnos, ako ne postoji mogućnost raspoređivanja na druge poslove u Poreskoj upravi.

Promenom psihofizičkog ili opšteg zdravstvenog stanja iz stava 9. ovog člana smatra se gubitak radne sposobnosti u smislu propisa o penzijsko-invalidskom osiguranju, a inspektor Poreske policije kome po tom osnovu prestane radni odnos ima pravo na invalidsku penziju.

Sredstva za rad

Član 170.

Sredstva za rad Poreske uprave obezbeđuju se u budžetu Republike.

Za stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih, projektovanje i izgradnju informacionog sistema, nabavku opreme za rad, izgradnju i kupovinu poslovnog prostora i stimulatивно nagrađivanje zaposlenih, Poreskoj upravi pripada:

- 1) 1% od naplaćenih sporednih poreskih davanja;
- 2) 10% od naplaćenih oporezovanih neprijavljenih prihoda.

Raspored sredstava iz stava 2. ovog člana vrši se finansijskim planom Poreske uprave.

Politička neutralnost

Član 171.

U vršenju poslova iz svoje nadležnosti službena lica Poreske uprave dužna su da poslove obavljaju u skladu sa zakonom, pri čemu se ne mogu rukovoditi svojim političkim ubeđenjima.

Deo sedmi

KAZNENE ODREDBE

Glava prva

PORESKA KRIVIČNA DELA

Izbegavanje plaćanja poreza

Član 172.

Ko, u nameri da, u potpunosti ili delimično, izbegne plaćanje poreza, daje lažne podatke o činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje poreza ili takve činjenice ne prijavi, ili ko ne utvrdi porez ili ga utvrdi u iznosu manjem od onog koji je u skladu sa propisom dužan da sam utvrdi, a iznos

poreza čije se plaćanje zbog toga izbegava prelazi 100.000 dinara, kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

Ako iznos obaveze iz stava 1. ovog člana čije se plaćanje izbegava prelazi 1.000.000 dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom.

Ako iznos obaveze iz stava 1. ovog člana čije se plaćanje izbegava prelazi 3.000.000 dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne godine do deset godina i novčanom kaznom.

Preduzetniku i odgovornom licu u poreskom obvezniku za krivično delo iz st. 1-3. ovog člana izriče se i mera bezbednosti zabrane vršenja samostalne delatnosti, poziva, delatnosti ili dužnosti od jedne godine do pet godina.

Neplaćivanje poreza po odbitku

Član 173.

Odgovorno lice u pravnom licu - poreskom placu, kao i preduzetnik - poreski platac koji, u nameri da ne plati porez, ne uplati na propisani uplatni račun javnih prihoda iznos koji je obračunat na ime poreza po odbitku, kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

Ako iznos obračunatog, a neplaćenog poreza iz stava 1. ovog člana prelazi 1.000.000 dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom.

Ako iznos obračunatog, a neplaćenog poreza iz stava 1. ovog člana prelazi 3.000.000 dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne godine do deset godina i novčanom kaznom.

Preduzetniku i odgovornom licu u poreskom obvezniku za krivično delo iz st. 1-3. ovog člana izriče se i mera bezbednosti zabrane vršenja samostalne delatnosti, poziva, delatnosti ili dužnosti od jedne godine do pet godina.

Sastavljanje ili podnošenje falsifikovanog dokumenta od značaja za oporezivanje

Član 174.

Ko u nameri da izbegne ili umanju poresku obavezu, sastavi ili podnese falsifikovan dokument od značaja za utvrđivanje poreza drugom licu ili Poreskoj upravi, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina i novčanom kaznom.

Ugrožavanje naplate poreza i poreske kontrole

Član 175.

Ko u nameri da ugrozi naplatu poreza, koji je utvrđen njemu ili drugom licu, u postupku prinudne naplate, odnosno poreske kontrole sakrije, otuđi, uništi ili učini neupotreblijivom stvar koja je predmet prinudne naplate poreza, odnosno poreske kontrole, ili ko daje lažne podatke o činjenicama koje su od značaja za sprovođenje prinudne naplate poreza, odnosno poreske kontrole, kazniće se zatvorom do jedne godine i novčanom kaznom.

Nedozvoljen promet akciznih proizvoda

Član 176.

Ko stavlja u promet, odnosno prodaje proizvode koji nisu posebno obeleženi propisanim kontrolnim akciznim markicama, u skladu sa zakonom, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Preduzetnik, odnosno odgovorno lice u pravnom licu koje se bavi proizvodnjom ili uvozom proizvoda koji, u skladu sa zakonom, moraju biti posebno obeleženi kontrolnim akciznim markicama, a ne preduzme mere da ovi proizvodi pre stavljanja u promet budu obeležni kontrolnim akciznim markicama, kazniće se zatvorom od šest meseci do tri godine.

Preduzetniku se za krivično delo iz st. 1. i 2. ovog člana izriče i mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti od jedne godine do pet godina.

Odgovornom licu u pravnom licu se za krivično delo iz st. 1. i 2. ovog člana izriče i mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, odnosno dužnosti u trajanju od jedne godine do pet godina.

Imovinska korist ostvarena krivičnim delom oduzeće se.

Glava druga

PORESKI PREKRŠAJI

Neblagovremeno podnošenje poreske prijave

Član 177.

Poreski obveznik koji ne podnese u propisanom roku poresku prijavu kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 5% iznosa koji je bio dužan da plati da je u skladu sa zakonom utvrdio porez u poreskoj prijavi,

odnosno po osnovu rešenja koje bi donela Poreska uprava na osnovu te prijave, a najmanje u iznosu od 2.000 dinara.

Novčana kazna iz stava 1. ovog člana izriče se za svaki započeti mesec, od meseca u kojem je poresku prijavu trebalo podneti, do meseca podnošenja poreske prijave.

Prijavljivanje manjih iznosa poreza

Član 178.

Ako je iznos poreza utvrđen u poreskoj prijavi manji od iznosa koji je trebalo utvrditi u skladu sa zakonom, poreski obveznik kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 10% razlike ova dva iznosa.

Ako je razlika iz stava 1. ovog člana veća od 25% iznosa koji je trebalo da bude utvrđen u poreskoj prijavi, poreski obveznik će se kazniti novčanom kaznom u visini od 50% te razlike.

Ako razlika iz stava 1. ovog člana ne prelazi 25% iznosa koji je trebalo da bude utvrđen u poreskoj prijavi, ali je veća od 500.000 dinara, poreski obveznik će se kazniti novčanom kaznom u visini od 50% te razlike, ali najviše 400.000 dinara.

Poreski prekršaji poreskih obveznika - pravnih lica i preduzetnika

Član 179.

Novčanom kaznom od 100.000 do 400.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) Poreskoj upravi ne podnese, ili ne podnese u propisanom roku prijavu za registraciju (član 25. tačka 1), član 27. i član 28. stav 7);
- 2) na zahtev Poreske uprave ne dostavi, ili ne dostavi u određenom roku, poslovne knjige i evidencije koje sa njim povezana nerezidentna lica vode u inostranstvu, Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija ili u Republici Crnoj Gori, odnosno overene prepise ili overene prevode tih knjiga i evidencija (član 37. st. 3-5);
- 3) ne podnese u propisanim slučajevima, odnosno u propisanim rokovima, informativnu poresku prijavu, ili u njoj navede netačne podatke (član 42);
- 4) na zahtev Poreske uprave ne dostavi, ili ne dostavi na označeno mesto na uvid i proveru poslovne knjige i

evidencije, poslovnu dokumentaciju i druge isprave (član 25. tačka 3) i član 44);

- 5) ne dopusti da se obavi uviđaj na stvari, prostoriji ili zemljištu, odnosno da se kroz njih ili preko njih pređe radi uviđaja (čl. 49. i 50);
- 6) ometa sprovođenje prinudne naplate, ili ako se ne udalji sa mesta na kojem se sprovodi prinudna naplata i nastavi njeno ometanje, ili ako odbije da stvari koje poseduje učini dostupnim za potrebe sprovođenja prinudne naplate (član 89. stav 7. i član 90. stav 4);
- 7) na zahtev poreskih izvršitelja ne preda stvar poreskog obveznika koja se kod njega nalazi, a ne plati porešku obavezu poreskog obveznika umesto predaje stvari (član 103. stav 1);
- 8) onemogućava poreskom inspektor, odnosno poreskom izvršitelju da uđe na zemljište i u prostorije u kojima obavlja delatnost, a po odobrenju suda i u stan radi podvrgavanja kontroli, odnosno sprovođenja prinudne naplate (član 25. tačka 7) i član 125. stav 4);
- 9) kod njega zaposleno lice ometa ovlašćenog službenika Poreske uprave - poreskog inspektora da privremeno zapečati poslovni ili skladišni prostor u postupku terenske kontrole, da obavi prinudnu naplatu ili drugu zakonom utvrđenu dužnost (član 126. stav 2);
- 10) na zahtev Poreske uprave, odnosno poreskog inspektora, ne podnese dokumentaciju, ili ne pruži informacije i obaveštenja, ili ne da izjave koje su od uticaja na utvrđivanje činjeničnog stanja bitnog za oporezivanje (član 25. tačka 3), član 121. stav 1. i član 127. stav 1);
- 11) poreskom inspektor u postupku terenske kontrole ne omogući uvid u stanje robe, odnosno u poslovne knjige, evidencije i drugu dokumentaciju ili isprave, ili ako to u njegovo ime ne učini od njega određeno ili kod njega zaposleno lice ili drugo lice (član 127. st. 2, 3. i 7);
- 12) kod njega zaposleno lice onemogućava poreskog inspektora u sprovođenju mere oduzimanja robe ili oduzimanja dokumentacije u toku poreske kontrole (član 130. i član 132. stav 3. tačka 4);
- 13) otuđi stvari za koje je poreski inspektor izrekao meru privremene zabrane otuđenja (član 132. stav 3. tačka 5);

14) u postupku prikupljanja obaveštenja ne postupi po zahtevu Poreske policije (član 135. stav 3).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara.

Novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne obavesti, ili ne obavesti u propisanom roku Poresku upravu o licu koje je, kao nerezident, opunomoćilo za izvršavanje poslova u vezi sa poreskim obavezama (član 14. stav 2);
- 2) ne obavesti, ili ne obavesti u propisanom roku Poresku upravu o otvaranju ili zatvaranju računa kod nosioca platnog prometa u Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija, Republici Crnoj Gori ili u inostranstvu (član 25. tačka 8);
- 3) za podatke koje obrađuje sredstvima za automatsku obradu podataka ne obezbedi, na zahtev Poreske uprave, izvod podataka na mediju koji Poreska uprava naznači, ili ako Poreskoj upravi ne omogući potpuni uvid u računovodstveni sistem kroz dokumentaciju, a kada je neophodno i kroz pristup hardveru i softveru (član 37. stav 6);
- 4) se, na zahtev Poreske uprave, ne odazove na poziv radi pojašnjenja, ili ne pruži podatke i informacije neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za oporezivanje (član 45. i član 47. stav 2);
- 5) ne postupi po rešenju o prinudnoj naplati iz nenovčanog potraživanja poreskog obveznika i Poreskoj upravi ne preda stvari koje duguje poreskom obvezniku (član 97. stav 2);
- 6) Poreskoj upravi ne dostavi ili ne dostavi u propisanom roku podatke o hartijama od vrednosti poreskog obveznika koje kod sebe čuva, sa procenom njihove vrednosti, ili ako u propisanom roku ne proda te hartije od vrednosti ili ih ne proda pod najboljim uslovima na tržištu, ili ako ostvarena sredstva po odbitku propisane provizije i troškova ne uplati na račun Poreske uprave (član 98. st. 3-5);
- 7) stvar obuhvaćenu izlučnom tužbom koja mu je ostavljena na čuvanje ne sačuva u nepromenjenom stanju do okončanja spora po izlučnoj tužbi (član 102. stav 4);

- 8) ne izvrši ili ne izvrši u propisanom roku rešenje o prinudnoj naplati na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima poreskog obveznika, odnosno ako ne izvrši rešenje o naplati poreskog duga obveznika iz sopstvenih sredstava u skladu sa zakonom (član 189. st. 8. i 9).

Za prekršaj iz stava 4. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 2.500 do 10.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 4. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 25.000 do 100.000 dinara.

Novčanom kaznom od 25.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) Poreskoj upravi ne prijavi sve kasnije izmene podataka u prijavi za registraciju, ili ako prijavi netačne izmene podataka (član 25. tačka 1);
- 2) prilikom podnošenja poreske prijave ili drugog propisanog akta na propisanom mestu ne unese svoj PIB (član 26. stav 3);
- 3) u poresku prijavu ne unese PIB poreskog savetnika, ili je podnese nepotpisanu od tog lica, ako je to lice pripremlilo prijavu ili njen deo (član 38. stav 6);
- 4) ne postupi po nalogu Poreske uprave da učestvuje u postupku kancelarijske kontrole ili da pruži tražena objašnjenja (član 25. tačka 9) i član 121. stav 1);
- 5) ne stavi na raspolaganje odgovarajuće mesto za rad poreskih inspektora u postupku terenske kontrole (član 125. st. 1. i 2);
- 6) ne bude prisutan tokom terenske kontrole, ili odbije da učestvuje u postupku terenske kontrole, u skladu sa ovim zakonom (član 25. tačka 9) i član 127).

Za prekršaj iz stava 7. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.250 do 5.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 7. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 12.500 do 50.000 dinara.

Poreski prekršaji poreskih obveznika - fizičkih lica

Član 180.

Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice, koje nije preduzetnik ako:

- 1) ne obavesti, ili ne obavesti u propisanom roku Poresku upravu o licu koje je, kao nerezident, opunomoćilo za izvršavanje poslova u vezi sa poreskim obavezama (član 14. stav 2);
- 2) Poreskoj upravi ne podnese, ili ne podnese u propisanom roku prijavu za registraciju, ako u prijavi za registraciju navede netačne podatke, ili ako ne prijavi sve kasnije izmene podataka u toj prijavi, ili ako prijavi netačne izmene podataka (član 25. tačka 1);
- 3) ometa ili sprečava ovlašćenog službenika Poreske uprave u obavljanju zakonom utvrđene dužnosti u poreskom postupku (član 25. tačka 7);
- 4) ne obavesti, ili ne obavesti u propisanom roku Poresku upravu o otvaranju ili zatvaranju računa kod nosioca platnog prometa u Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija, Republici Crnoj Gori ili u inostranstvu (član 25. tačka 8);
- 5) prilikom podnošenja poreske prijave ili drugog propisanog akta na propisanom mestu ne unese svoj PIB (član 26. stav 3);
- 6) Poreskoj upravi ne podnese, ili ne podnese u zakonskom ili dodatnom roku poresku prijavu, ili ako je podnese nepotpisanu, ili u prijavi unese netačne podatke, a ne ispravi ih u propisanom roku, ili je podnese bez potrebne dokumentacije i dokaza od značaja za utvrđivanje poreza (član 25. tačka 2), član 38. st. 2, 3. i 5. i član 40. stav 1);
- 7) na zahtev Poreske uprave, ne dostavi ili ne dostavi na označeno mesto na uvid i proveru isprave od značaja za oporezivanje (član 44);
- 8) se, na zahtev Poreske uprave, ne odazove na poziv radi pojašnjenja, ili ne pruži podatke i informacije neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za oporezivanje (član 45. i član 47. stav 2);
- 9) ne dopusti da se obavi uviđaj na stvari, prostoriji ili zemljištu, odnosno da se kroz njih ili preko njih pređe radi uviđaja (čl. 49. i 50);

- 10) ometa sprovođenje prinudne naplate, ili ako se ne udalji sa mesta na kome se sprovodi prinudna naplata i nastavi njeno ometanje, ili ako odbije da stvari koje poseduje učini dostupnim za potrebe sprovođenja prinudne naplate (član 89. stav 7. i član 90. stav 4);
- 11) ne postupi po rešenju o prinudnoj naplati iz nenovčanog potraživanja poreskog obveznika i Poreskoj upravi ne preda stvari koje duguje poreskom obvezniku (član 97. stav 2);
- 12) stvar obuhvaćenu izlučnom tužbom koja mu je ostavljena na čuvanje ne sačuva u nepromenjenom stanju do okončanja spora po izlučnoj tužbi (član 102. stav 4);
- 13) na zahtev poreskih izvršitelja ne preda stvar poreskog obveznika koja se kod njega nalazi, a ne plati porešku obavezu poreskog obveznika umesto predaje stvari (član 103. stav 1);
- 14) ne postupi po nalogu Poreske uprave da učestvuje u postupku kancelarijske kontrole ili da pruži tražena objašnjenja (član 25. tačka 9) i član 121. stav 1);
- 15) ne stavi na raspolaganje odgovarajuće mesto za rad poreskih inspektora u postupku terenske kontrole (član 125. st. 1. i 2);
- 16) ne omogući poreskom inspektorima da uđu na zemljište i u prostorije u kojima obavlja delatnost, a po odobrenju suda i u stan, radi podvrgavanja kontroli (član 125. stav 4);
- 17) ne bude prisutan tokom terenske kontrole, ili odbije da učestvuje u postupku terenske kontrole, u skladu sa ovim zakonom (član 25. tačka 9) i član 127);
- 18) na zahtev Poreske uprave, odnosno poreskog inspektora, ne podnese dokumentaciju ili ne pruži informacije i obaveštenja, ili ne da izjave od uticaja na utvrđivanje činjeničnog stanja bitnog za oporezivanje (član 25. tačka 3), član 121. stav 1. i član 127. stav 1);
- 19) poreskom inspektorima u postupku terenske kontrole ne omogući uvid u stanje robe, odnosno u dokumentaciju ili isprave, a ne odredi lice koje će to učiniti u njegovo ime (član 127. st. 2. i 3);
- 20) onemogućava poreskog inspektora u sprovođenju mere oduzimanja robe ili oduzimanja dokumentacije u toku poreske kontrole (član 130. i član 132. stav 3. tačka 4);

21) u postupku prikupljanja obaveštenja ne postupi po zahtevu Poreske policije (član 135. stav 3).

Poreski prekršaji poreskih posrednika i drugih poreskih dužnika

Član 181.

Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u:

- 1) sudu, organu lokalne samouprave, advokatskoj komori, profesionalnom udruženju, kao i u drugom organu ili organizaciji nadležnim za upis u odgovarajući registar, ako Poreskoj upravi ne dostavi, ili ne dostavi u predviđenom roku propisano obaveštenje (član 29. st. 1. i 2. i član 184);
- 2) upravnom, odnosno sudskom organu koji vodi evidencije ili donosi odluke o mestu prebivališta, rođenju ili smrti fizičkog lica, odnosno proglašenju nestalog lica za umrlo, ako Poresku upravu ne obavesti, ili ne obavesti u propisanom roku o podacima od značaja za utvrđivanje poreza (član 29. stav 3);
- 3) nosiocu platnog prometa, ako pravnom licu, preduzetniku ili fizičkom licu otvori račun bez podnetog dokaza o izvršenoj registraciji (član 30. stav 1);
- 4) Poreskoj upravi, odnosno kod nosioca pravnog prometa, ako ne izvrši, odnosno ne izvrši u propisanom roku, ili uz pripadajuću kamatu povraćaj više ili pogrešno plaćenog poreza i sporednih poreskih davanja, odnosno poresku refakciju (član 65. stav 3);
- 5) nosiocu platnog prometa, ako nalog poreskog obveznika za prenos sredstava na uplatne račune javnih prihoda ne izvrši u propisanom roku ili na propisani način (sukcesivno - prema prilivu sredstava) ili prvenstveno u odnosu na ostale naloge tog lica (član 69. st. 2-4);
- 6) organu nadležnom za vođenje založnog registra pokretnih stvari, registra nepokretnosti, odnosno registra blokiranih računa, ako ne upiše založno pravo poreskog poverioca u propisanom roku (član 87. stav 5. i član 188. st. 2. i 4);
- 7) organu nadležnom za vođenje registra nepokretnosti, ako ne dostavi, ili ne dostavi u propisanom roku, Poreskoj upravi traženi izvod iz javnih knjiga o nepokretnostima koje su svojina poreskog obveznika i izveštaj da li je upisana hipoteka drugog poverioca (član 90. stav 3);

- 8) nosiocu platnog prometa, ako prinudnu naplatu iz novčanih sredstava poreskog obveznika ne vrši u skladu sa zakonom, ili ako ne izvrši rešenje o naplati poreskog duga obveznika naplatom iz sredstava tog nosioca platnog prometa u skladu sa zakonom (član 95. st. 2. i 3);
- 9) banci ili drugom pravnom licu, kod kojeg se čuvaju hartije od vrednosti poreskog obveznika, ako Poreskoj upravi ne dostavi ili ne dostavi u propisanom roku podatke o tim hartijama od vrednosti sa procenom njihove vrednosti, odnosno ako u propisanom roku ne proda te hartije od vrednosti ili ih ne proda pod najboljim uslovima na tržištu, ili ako ostvarena sredstva po odbitku propisane provizije i troškova ne uplati na račun Poreske uprave (član 98. st. 3-5);
- 10) nosiocu platnog prometa, ako ne postupi po rešenju Poreske uprave o zabrani raspolaganja sredstvima na računu poreskog obveznika (član 132. stav 3. tačka 1);
- 11) državnom organu i organizaciji, organu teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, ako Poreskoj upravi ne dostavi činjenice koje je doznalo obavljajući poslove iz svog delokruga, a koje ukazuju na mogućnost da poreska obaveza nije ispunjena (član 158);
- 12) nosiocu platnog prometa, ako ne obustavi, ili ne obustavi u propisanom roku sve transakcije preko računa pravnog lica, preduzetnika ili fizičkog lica koji nisu dostavili dokaz o izvršenoj registraciji (član 185. stav 2);
- 13) nosiocu platnog prometa, ako ne postupi po rešenju o prinudnoj naplati iz novčanih potraživanja poreskog obveznika i ne izvrši prenos sredstava sa računa njegovog dužnika na propisani uplatni račun javnih prihoda, odnosno ako ne izvrši rešenje o prinudnoj naplati dugovanog iznosa neposredno iz sredstava tog nosioca platnog prometa u skladu sa zakonom (član 189).

Prekršaji odgovornih lica u Poreskoj upravi

Član 182.

Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organizacionoj jedinici Poreske uprave ako:

- 1) poreskom obvezniku uskrati besplatne informacije o poreskim propisima ili osnovnu pravnu pomoć, ako je poreski obveznik neuk (član 24. stav 1. tačka 1);

- 2) poreskom obvezniku uskrati uvid u podatke o utvrđivanju i naplati poreza koji se o njemu vode kod Poreske uprave ili, na zahtev poreskog obveznika, ne izmeni nepotpune, odnosno netačne podatke o poreskom obvezniku (član 24. stav 1. tačka 6).

Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj službeno lice Poreske uprave ako:

- 1) se u poreskom postupku ne ophodi prema poreskom obvezniku sa poštovanjem i uvažavanjem (član 24. stav 1. tačka 3);
- 2) onemogućava poreskog obveznika da bude prisutan tokom poreske kontrole, u skladu sa ovim zakonom (član 24. stav 1. tačka 10).

Deo osmi

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Registracija poreskih obveznika

Član 183.

Poreska uprava izvršiće registraciju poreskih obveznika u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona.

Dostavljanje podataka o izvršenom upisu u registar Poreskoj upravi

Član 184.

Sud, organ, odnosno organizacija iz člana 29. st. 1-3. ovog zakona dužni su da, u skladu sa aktom iz člana 29. stav 4. ovog zakona, dostave Poreskoj upravi podatke o licima upisanim u registar, odnosno druge podatke od značaja za utvrđivanje poreza, sa stanjem na dan početka primene ovog zakona.

Obaveze nosioca platnog prometa u vezi sa imaicima računa

Član 185.

Nosilac platnog prometa dužan je da od pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica, koji kod njega na dan početka primene ovog

zakona ima otvoren račun, zahteva da u roku od 15 dana od dana dodele PIB-a dostavi dokaz o izvršenoj registraciji.

Ako pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice iz stava 1. ovog člana ne dostave dokaz o izvršenoj registraciji u roku iz stava 1. ovog člana, nosilac platnog prometa dužan je da narednog dana po isteku toga roka obustavi sve transakcije preko njihovih računa i da o tome odmah obavesti Poresku upravu.

Ako je na dan početka primene ovog zakona račun poreskog obveznika blokiran zbog dospelih, a neplaćenih poreza i sporednih poreskih davanja, blokada se prenosi na sve račune koje taj poreski obveznik ima u skladu sa Zakonom o platnom prometu iz člana 69. stav 2. ovog zakona.

Prijava za evidenciju imovine

Član 186.

Poreski obveznik, fizičko lice i preduzetnik, dužan je da u roku od šest meseci od dana početka primene ovog zakona podnese Poreskoj upravi prijavu za evidenciju ukupne imovine u zemlji i inostranstvu, ako je njena vrednost veća od 20.000.000 dinara.

Imovinu, u smislu stava 1. ovog člana, čine:

- 1) nepokretnosti (stan, kuća, poslovna zgrada i prostorije, garaža, zemljište i dr.);
- 2) akcije ili udeli u pravnom licu;
- 3) oprema za obavljanje samostalne delatnosti;
- 4) motorna vozila, plovila i vazduhoplovi;
- 5) umetnički predmeti;
- 6) štedni ulozi i gotov novac;
- 7) druga imovinska prava.

U prijavu za evidenciju imovine unose se i podaci o imovini povezanih lica.

Poreski obveznik, fizičko lice i preduzetnik, čija je imovina iz st. 1. i 2. ovog člana veća od 10.000.000 dinara, ali ne prelazi 20.000.000 dinara, može da podnese prijavu za evidenciju imovine.

Poreska uprava će, u skladu sa članom 60. stav 3. ovog zakona, proceniti vrednost imovine iskazane u prijavi za evidenciju imovine i u roku od tri meseca od isteka roka iz stava 1. ovog člana dostaviti poreskom obvezniku rešenje o proceni.

Prijava za evidenciju imovine služi isključivo za sprovođenje unakrsne procene poreske osnovice iz člana 59. ovog zakona po isteku roka iz stava 5. ovog člana.

Unakrsna procena primeniće se na razliku između vrednosti imovine utvrđene u poreskoj kontroli i procenjene vrednosti imovine na način iz stava 6. ovog člana.

Ako poreski obveznik iz stava 1. ovog člana ne podnese prijavu za evidenciju imovine, unakrsna procena primeniće se na njegovu celokupnu imovinu.

Oblik i sadržinu prijave za evidenciju imovine propisuje ministar.

Založno pravo Republike do donošenja i početka primene zakona kojim se uređuje založno pravo na pokretnim stvarima upisanim u registar

Član 187.

Prinudna naplata poreza i sporednih poreskih davanja ima prvenstvo u odnosu na ostale obaveze poreskog obveznika i potraživanja drugih lica do donošenja i početka primene zakona kojim se uređuje založno pravo na pokretnim stvarima upisanim u registar.

Do donošenja i početka primene zakona iz stava 1. ovog člana, založno pravo Republike na nepokretnostima i potraživanjima poreskog obveznika ustanovljava se upisom u registar nepokretnosti, odnosno blokiranih računa, a na pokretnim stvarima popisom.

Popisana pokretna stvar na kojoj je ustanovljeno založno pravo Republike pleni se u momentu popisa.

Popisana pokretna stvar iz stava 3. ovog člana može se, izuzetno, ostaviti na čuvanje poreskom obvezniku do dana prodaje, ako to nalažu zahtevi ekonomičnosti postupka prinudne naplate, s tim što će se na njoj vidno naznačiti da je uzeta u popis i da na njoj Republika ima založno pravo.

Prelazni režim ustanovljavanja založnog prava Republike

Član 188.

Od dana početka primene zakona kojim se uređuje založno pravo na pokretnim stvarima upisanim u registar do 31. decembra 2003. godine, Republika ima prvenstveno pravo namirenja na pokretnim stvarima i novčanim potraživanjima poreskog obveznika, bez upisa založnog prava u odgovarajući registar zaloge.

Založna prava na pokretnim stvarima i novčanim potraživanjima poreskog obveznika ustanovljena do dana početka primene ovog zakona, na način iz člana 187. stav 2. ovog zakona, upisuju se u odgovarajući registar zaloge prioriteto pod prvim danom početka rada tog registra.

Poreska uprava dužna je, da bi ostvarila prioriteto založno pravo, da dostavi zahtev za upis založnih prava iz stava 2. ovog člana do 30. juna 2003. godine.

Založna prava iz stava 2. ovog člana, ustanovljena na način iz člana 187. stav 2. ovog zakona u toku 2003. godine, upisaće se u odgovarajući registar zaloge prioriteto pod prvim danom početka rada tog registra.

Poreska uprava dužna je, da bi ostvarila prioriteto založno pravo, da dostavi zahtev za upis založnih prava iz stava 4. ovog člana do 31. decembra 2003. godine.

Do 31. decembra 2004. godine Republika ima prvenstveno pravo namirenja iz novčanih sredstava na računu poreskog obveznika, bez upisa založnog prava u odgovarajući registar zaloge.

Prelazni režim prinudne naplate iz novčanih potraživanja

Član 189.

Do 31. decembra 2003. godine založno pravo Republike na novčanim potraživanjima poreskog obveznika ustanovljava se danom dostavljanja rešenja iz člana 92. stav 2. ovog zakona dužniku poreskog obveznika.

Prinudna naplata poreza i sporednih poreskih davanja iz novčanih potraživanja može se izvršiti kada Poreska uprava u postupku utvrdi da takvo potraživanje nije sporno i da je dospelo za naplatu.

Rešenjem o prinudnoj naplati poreza iz novčanih potraživanja potraživanje iz stava 1. ovog člana pleni se i nalaže se dužniku poreskog obveznika da svoj dug po tom potraživanju uplati na odgovarajući uplatni račun javnih prihoda, do iznosa koji poreski obveznik duguje po osnovu poreza i sporednih poreskih davanja.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana dužnik poreskog obveznika može izjaviti prigovor u roku od tri dana od dana dostavljanja rešenja.

Dužnik poreskog obveznika dužan je da u roku od tri dana po isteku roka za prigovor, odnosno od dana prijema rešenja po prigovoru, ako prigovor nije uvažen, izvrši uplatu zaplenjenog potraživanja iz stava 2. ovog člana.

Ako dužnik poreskog obveznika ne postupi na način propisan u stavu 4. ovog člana, prinudna naplata se vrši iz novčanih sredstava sa njegovog računa, u skladu sa odredbama člana 95. ovog zakona.

Ako potraživanje poreskog obveznika prema njegovom dužniku nije dospelo, Poreska uprava nalaže uplatu u smislu stava 3. ovog člana, po dospelosti potraživanja.

Prinudna naplata na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima poreskog obveznika vrši se na osnovu rešenja iz člana 92. stav 2. ovog zakona, kojim se stavlja zabrana na određenom delu tih primanja i nalaže isplatiocu da dugovani iznos poreza i sporednih poreskih davanja, počev od prve isplate, prenese na odgovarajući uplatni račun javnih prihoda.

Ako isplatilac ne postupi po rešenju iz stava 8. ovog člana, naplata dugovanog iznosa poreza i sporednih poreskih davanja vrši se neposredno iz sredstava koja se nalaze na računu isplatioca, u skladu sa odredbama člana 95. ovog zakona.

Prelazni režim prinudne naplate iz nenovčanih potraživanja

Član 190.

Do 31. decembra 2003. godine založno pravo Republike na nenovčanim potraživanjima poreskog obveznika ustanovljava se danom dostavljanja rešenja iz člana 92. stav 2. ovog zakona dužniku poreskog obveznika.

Prinudna naplata poreza i sporednih poreskih davanja može se izvršiti iz nenovčanog potraživanja poreskog obveznika kada Poreska uprava u postupku utvrdi da to potraživanje nije sporno i da je dospelo za naplatu.

Rešenjem o prinudnoj naplati iz člana 92. stav 2. ovog zakona stavlja se zabrana na nenovčano potraživanje poreskog obveznika i nalaže njegovom dužniku da dugovane stvari preda Poreskoj upravi, koja će ih popisati, proceniti, zapleniti i prodati u skladu sa odredbama člana 89. i čl. 99-104. ovog zakona.

Ako se zaplenjeno potraživanje odnosi na predaju nepokretnosti, prinudna naplata se sprovodi u skladu sa odredbama čl. 105-111. ovog zakona.

Preuzimanje zaposlenih, postavljenih lica, predmeta, arhive, opreme i sredstava za rad Republičke uprave javnih prihoda

Član 191.

Danom početka primene ovog zakona Ministarstvo finansija i ekonomije preuže zaposlene i postavljena lica Republičke uprave javnih prihoda, kao i predmete, arhivu, opremu i sredstva za rad.

Prestanak važenja odredaba određenih zakona

Član 192.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe:

- 1) Zakon o kontroli, utvrđivanju i naplati javnih prihoda ("Službeni glasnik RS", br. 76/91, 20/93, 37/93, 39/93, 53/93, 67/93, 45/94, 52/96, 42/98, 18/99, 33/99, 52/2000 i 34/2001);
- 2) čl. 125g, 136. i 138-144. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 52/96, 46/98 i 29/2001);
- 3) čl. 108s i 108ć-108č Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/2001 i 18/2002);
- 4) čl. 27j, 27j-1, 27k i 27lj-27r Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava nezaposlenih lica ("Službeni glasnik RS", br. 22/92, 73/92, 82/92, 56/93, 67/93, 34/94, 52/96, 46/98 i 29/2001);
- 5) član 90, član 108. stav 1, član 117. stav 2, čl. 120-156. i 163-165, član 166. stav 1. tač. 3) i 4), član 167. stav 1. tač. 13) i 14), član 168. stav 1. tač. 4)-6), član 169. tač. 3) i 4), član 170. tač. 1) i 3) i član 172. Zakona o porezu na dohodak građana ("Službeni glasnik RS", broj 24/2001);
- 6) čl. 72, 73, 77-110. i 114. Zakona o porezu na dobit preduzeća ("Službeni glasnik RS", broj 25/2001);
- 7) čl. 27, 28, 35, 36, 38. i 46. Zakona o akcizama ("Službeni glasnik RS", br. 22/2001 i 73/2001);
- 8) čl. 29-31, 40, 41, 43. i 55. Zakona o porezu na promet ("Službeni glasnik RS", br. 22/2001 i 73/2001);

- 9) član 41. Zakona o porezima na imovinu ("Službeni glasnik RS", broj 26/2001);
- 10) u članu 53. stav 1. tačka 3) i članu 54. Zakona o uslovima za obavljanje prometa robe, vršenje usluga u prometu i inspekcijском nadzoru ("Službeni glasnik RS", br. 39/96, 20/97, 46/98 i 34/2001) deo kojim se uređuju novčane kazne za prekršaj iz člana 7a i člana 53. stav 1. tačka 3) tog zakona;
- 11) član 23. tačka 2) i član 25. Zakona o ministarstvima ("Službeni glasnik RS", broj 27/2002);
- 12) u članu 139. stav 1. tačka 3) Krivičnog zakona Republike Srbije ("Službeni glasnik SRS", br. 26/77, 28/77, 43/77, 20/79, 24/84, 39/86, 51/87, 6/89, 42/89 i 21/90 i "Službeni glasnik RS", br. 16/90, 26/91, 75/91, 9/92, 49/92, 51/92, 23/93, 67/93, 47/94, 17/95, 44/98, 10/2002 i 11/2002) deo kojim se propisuje kazna za krivično delo zloupotrebe ovlašćenja u privredi za odgovorno lice u preduzeću ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje, u vezi sa izvršenjem poreskih obaveza ili u vezi sa plaćanjem drugih dažbina, uskrati sredstva koja predstavljaju javni prihod i član 154. tog zakona.

Stupanje na snagu Zakona

Član 193.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2003. godine.